

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
“АР НАЙМГАН” НЭРТЭЙ АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

*Тусгай зөвшөөрлийн дугаар: MV-004411
Регистрийн дугаар:6268048*

Хянасан:

БОАЖЯ-ны ХБОБНУГазрын мэргэжилтэн: .....Ц.Жаргалнэмэх

Төв аймгийн БОАЖГазрын мэргэжилтэн: .....С.Эрдэнэцогт

Биелэлтийг тайлагнасан:

“Топ Ган Дриллинг” ХХК-ний захирал:.....П.Ганболд

“Топ Ган Дриллинг” ХХК-ний байгаль орчны мэргэжилтэн:.....Н.Гончигмаа

Агуулга

1. ОРШИЛ	5
2. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	5
3. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	11
3.1. Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	11
3.2. Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ.....	14
3.3. Газрын хэвлийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт.....	18
3.4. Ургамал, амьтанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах, хамгаалах аргууд.....	19
4. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	20
5. ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ 31	
6. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	33
7. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	33
8. ХИМИЙН БОДИС, ЭРСДЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	33
9. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	33
10. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ	38
11. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	39
12. ДҮГНЭЛТ	40

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Зургийн жагсаалт

Зураг 1 Талбайн байршлын тойм зураг	6
Зураг 2 Ажилчдын хотхон орчмын төлөв байдал	8
Зураг 3 Уурхайн ажилчдын хотхон	8
Зураг 4 Захиргааны гадна талбай.....	9
Зураг 5 Ногооны талбай болон хүлэмж	9
Зураг 6 Орд орчмын төлөв байдал.....	10
Зураг 7 Усалгааны ажил хийгдэж буй байдал	12
Зураг 8 Карерийн зам талбай усалсан байдал.....	12
Зураг 9 Уурхайн тээврийн зам тоосжилтын хэмжилт	13
Зураг 10 Карерь дахь тоосжилтийг хэмжиж буй байдал	13
Зураг 11 Эрчим хүчний хэмнэлт хийе.....	14
Зураг 12 Хурдны хязгаарын тэмдэгнүүд.....	14
Зураг 13 Цэврийн нуурнаас дээж авч буй байдал	15
Зураг 14 Бохирын нуурнаас дээж авч буй байдал.....	15
Зураг 15 Усны зөв зохистой хэрэглээ брошур.....	15
Зураг 16 Булаг хамгаалах ажил эхлэхээс өмнө.....	16
Зураг 17 Булаг хамгаалах ажлын дараа.....	16
Зураг 18 Булаг хамгаалах ажлын явц	17
Зураг 19 Бэлэн болсон хашаа	17
Зураг 20 Шимт хөрсний овоолго ба Шимт хөрснөөс дээж авч буй байдал.....	18
Зураг 21 Засварын талбай болон ШТС-ийн орчмоос хөрсний дээж авч буй байдал.....	19
Зураг 22 Тос, масло солих газрын хөрсийг хамгаалсан байдал	19
Зураг 23 Сургалтын явц.....	20
Зураг 24 Дотоод овоолго үүсгэх замаар нөхөн сэргээлтийн ажил хийгдэж буй байдал	21
Зураг 25 Ухшийг дүүргэх, хурдас чулуулгийн овоолгыг намсгах, ирмэгийг налуулах, тэгшлэх, хэлбэршүүлэлтийн ажил явагдаж байна.	22
Зураг 26 Шимт хөрсний хучилтын ажил буюу Шимт хөрс дэвссэн байдал.....	23
Зураг 27 Үрийн холимог бэлтгэж буй байдал	24
Зураг 28 Үрэлгээ хийсэн трактор болон үрийн холимог жигд урсаж буй байдал	24
Зураг 29 Үрэлгээ хийж буй байдал.....	25
Зураг 30 Биологийн нөхөн сэргээлт хийсэн талбайн төлөв байдал.....	26
Зураг 31 Нөхөн сэргээсэн талбай дахь ургамалжилтийн мониторинг хийж буй байдал	26
Зураг 32 Ашиглалтын талбай дахь 5400 ш хайлаас тарьсан талбай.....	27
Зураг 33 Тарилтын дараах ургалтын төлөв байдал.....	28
Зураг 34 Хайлааст багт 1600 ш мод тарьсан талбай, ургалтын төлөв байдал	29
Зураг 35 Тарилтын дараах арчилгаа, усалгааг тогтмол хийсэн	30
Зураг 36 Дүйцүүлэн нөхөн сэргээлт хийсэн талбай.....	31
Зураг 37 Дүйцүүлэн нөхөн сэргээлтийн явц.....	31
Зураг 38 Дүйцүүлэн нөхөн сэргээлт эхлэхээс өмнө.....	32
Зураг 39 Дүйцүүлэн нөхөн сэргээлтийн ажил дууссаны дараа.....	32
Зураг 40 Ахуйн шингэн хаягдал боловсруулах танк суурьлуулалтын ажил	34
Зураг 41 Хог хаягдлын сургалтын явц	35
Зураг 42 Хогийн сав- хогоо ялган ангилсан байдал	35
Зураг 43 Ялган ангилалт хийсэн хуванцар хаягдлаа боловсруулах хувь хүнд хүлээлгэн өгсөн байдал	35

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Зураг 44 Тамхий татах цэг, тамхины ишны хаягдал цуглуулах хэсэг.....	36
Зураг 45 Тамир-ЭМ бэлдмэлийг хэрэглэх заавар.....	37

Хүснэгтийн жагсаалт

Хүснэгт 1 Талбайн булангийн цэгүүдийн газарзүйн солбилцол	5
Хүснэгт 2 Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт.....	11
Хүснэгт 3 Усан орчны сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт.....	14
Хүснэгт 4 Газрын хэвлийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт.....	18
Хүснэгт 5 Ургамал амьтны сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт.....	19
Хүснэгт 6 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө болон биелэлт	33
Хүснэгт 7 Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө болон биелэлт	39
Хүснэгт 8 2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал.....	39

Хавсралтын жагсаалт

Хавсралт 1 Агаарын чанарын шинжилгээ дүн (6 сар).....	41
Хавсралт 2 Агаарын чанарын шинжилгээ дүн (8 сар).....	42
Хавсралт 3 Ус ашиглах зөвшөөрөл	43
Хавсралт 4 Ус ашиглах гэрээ	44
Хавсралт 5 Усны төлбөр төлсөн баримт.....	47
Хавсралт 6 Гүний худгийн усны дээж /шүлтүүргүй/ шинжилгээ MNS 0900:2018 (6 сар).....	48
Хавсралт 7 Унд ахуйд хэрэглэж буй усны шинжилгээ дүн MNS 0900:2018 (6 сар).....	49
Хавсралт 8 Технологийн бохирын нуур дээж шинжилгээний дүн /6 сар/.....	50
Хавсралт 9 Технологийн цэврийн нуур дээж шинжилгээний дүн /6 сар/.....	51
Хавсралт 10 Худгийн ус болон филтергүй усны шинжилгээ дүн MNS 0900:2018 (8 сар)	52
Хавсралт 11 Бохир болон цэврийн нуурны шинжилгээний дүн MNS 4943:2015 (8 сар).....	54
Хавсралт 12 Газар ашиглалтын гэрээ.....	55
Хавсралт 13 Газрын төлбөр төлсөн баримт.....	56
Хавсралт 14 Дүйцүүлэн нөхөн сэргээлт хийсэн талбай хүлээлцсэн акт.....	57
Хавсралт 15 Нөхөн сэргээлтийн барьцаа төлбөр төлсөн баримт	58
Хавсралт 16 Шимт хөрсний дээж шинжилгээний дүн /6 сар/.....	61
Хавсралт 17 Шимт хөрс болон нөхөн сэргээлтийн талбайн хөрсний шинжилгээ дүн (8 Сар).....	62
Хавсралт 18 Хог хаягдал гэрээ.....	63
Хавсралт 19 Хог хаягдлын төлбөр төлсөн баримт.....	65
Хавсралт 20 Хаягдал усны гэрээ.....	66
Хавсралт 21 Хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрөл.....	68
Хавсралт 22 Хаягдал ус гэрээний төлбөр төлсөн баримт.....	69
Хавсралт 23 Булгийн эх хамгаалалтын ажил хүлээлцсэн акт.....	70

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

1. ОРШИЛ

Манай компани нь байгаль орчинд нөлөөлөх сөрөг нөлөөллийг бууруулах, байгалийн унаган төрхийг аль болох хадгалах, биологийн нөхөн сэргээлтийг стандартын дагуу өндөр түвшинд хийж гүйцэтгэх бодлого баримталж, байгаль орчны бодлого зорилгод нийцсэн арга хэмжээнүүдийг авч, биелэлтийг ханган ажилладаг. Үүнд:

- ☆ Байгаль орчны бохирдолтоос сэргийлэх, байгалийн баялгийг зүй зохистой ашиглах зорилгоор байгаль орчинд учрах сөрөг нөлөөллийг тодорхойлж, сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээг авах зорилгоор байгаль орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг хийлгүүлэх
- ☆ Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, тогтоомж холбогдох дүрэм журам стандартыг дагаж ажиллах
- ☆ Биологийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг хийж гүйцэтгэхдээ биологийн нөхөн сэргээлтийн ажлын үр дүнд тавих үндсэн шаардлага, байгалийн үндсэн бүсээс хамаарах агротехникийн шаардлага, ургамлын нөхөн сэргээлтийн үе шатууд, тарих ургамлуудыг сонгох болон нөхөн сэргээсэн газрыг хүн, мал, салхи, усны нөлөөгөөр эвдрэхээс хамгаалах, нөхөн сэргээж буй газрын хөрс, ургамлын хяналт шинжилгээнд тавих шаардлагын дагуу хийж гүйцэтгэх
- ☆ Олборлолт болон уурхайн үйл ажиллагааны бүхий л үе шатанд байгаль орчны асуудлыг тусган хэрэгжүүлэх хамаарна.

Энэхүү байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан нь тус оны ашиглалтын үйл ажиллагааны төлөвлөгөө болон байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний заалтуудыг ханган ажиллахад чиглэсэн болно.

2. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

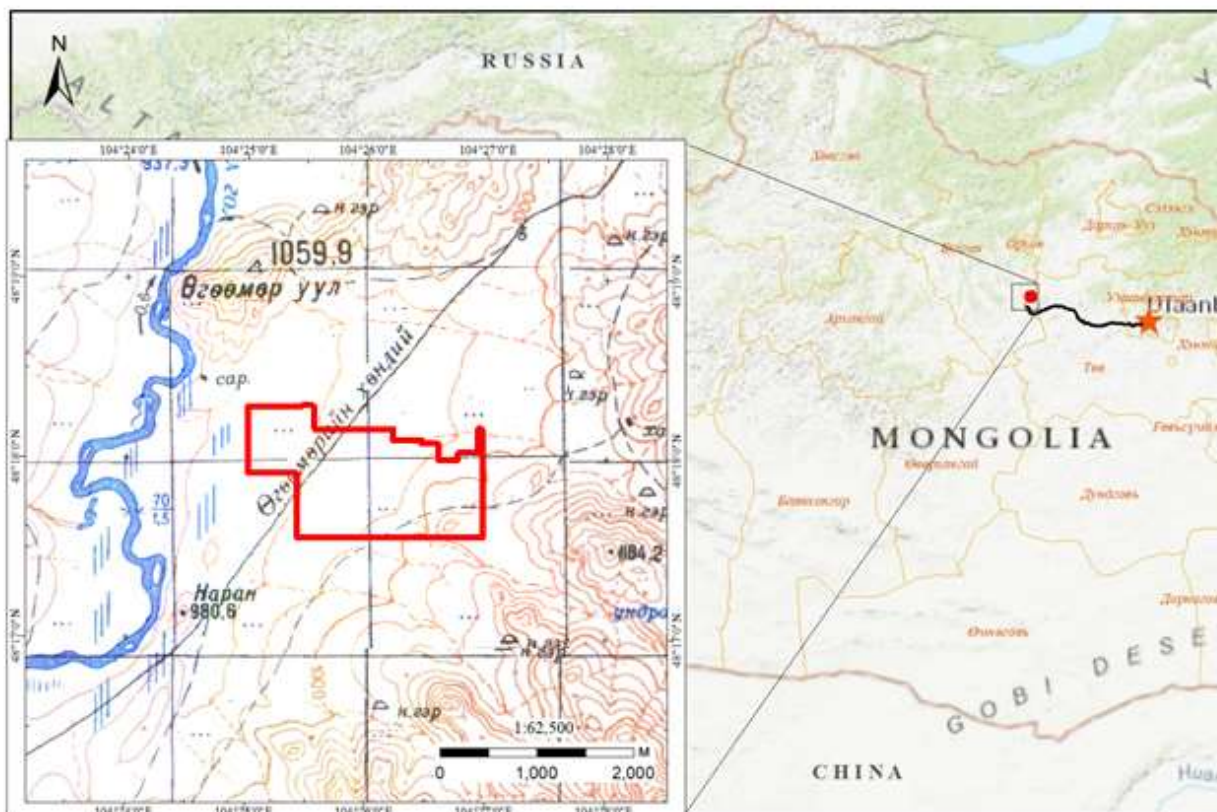
Ар Наймган нэртэй MV-004411 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбай нь Улаанбаатар хотоос баруун хойш 230 км, Төв аймгийн Заамар сумын төвөөс баруун хойш 45 км, ”Шижир алт” суурингаас 1.5 км зайд орших ба талбайн булангийн цэгүүдийн газар зүйн солбилцолыг хүснэгтээр үзүүлэв. Бүс нутгийн хувьд Хэнтийн нурууны баруун хойд хэсэгт, Заамарын нуруу, Туул голын ай сав газарт, дэд бүтцийн тааламжтай нөхцөлд байрладагаараа онцлогтой.

Хүснэгт 1 Талбайн булангийн цэгүүдийн газарзүйн солбилцол

Д/д	Уртраг	Өргөрөг
1	104° 25' 33.63"	48° 18' 16.66"
2	104° 25' 28.1"	48° 18' 16.64"
3	104° 25' 0.93"	48° 18' 16.6"
4	104° 25' 0.93"	48° 17' 53.91"
5	104° 25' 24.94"	48° 17' 53.91"
6	104° 25' 24.94"	48° 17' 31.81"
7	104° 26' 56.74"	48° 17' 31.81"
8	104° 26' 56.78"	48° 18' 8.4"
9	104° 26' 54.94"	48° 18' 8.4"
10	104° 26' 55.04"	48° 18' 0.29"
11	104° 26' 44.75"	48° 18' 0.24"
12	104° 26' 44.78"	48° 17' 57.98"

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

13	104° 26' 35.74"	48° 17' 57.93"
14	104° 26' 35.69"	48° 18' 3.44"
15	104° 26' 26.86"	48° 18' 3.39"
16	104° 26' 26.84"	48° 18' 4.88"
17	104° 26' 12.67"	48° 18' 4.81"
18	104° 26' 12.63"	48° 18' 8.7"
19	104° 25' 33.71"	48° 18' 8.5"

Зураг 1 Талбайн байршлын тойм зураг

Уул зүй: Төв аймгийн Заамар сумын нутаг дэвсгэр нь Хангай Хэнтийн уулархаг их мужид хамрагдана. Хангай-Хэнтийн их мужийн уулс голдуу налуу хажуутай тул хөрсөн бүрхэвч бүрэлдэн тогтоход тааламжтай нөхцөлийг бий болгодог.

Ус зүй: Ар наймганы алтны шороон ордын талбай нь гидрогеологийн ангиллаар Хангай, Хэнтийн гидрогеологийн массивт хамаарна. Газрын доорх ус нь уулс хоорондын хөндийнүүдийг дүүргэсэн тунамал хурдас болон дунд ба эрт төрмөлийн гүний ба тунамал-метаморф чулуулгийн ан цавтай холбоотой. Газрын доорх усны түвшин газрын гадаргаас 42-44 м гүнд оршино. Ар наймганы хэмжээнд усны байгалийн нөөц 1448-1933 шоо метр хоног байна. Дөрөвдөгчийн аллювийн хурдсан дах гүний ус нь цэнгэг бөгөөд эрдэсжилт нь 0.4 г/л-с илүүгүй, устөрөгчийн ионы концентраци буюу рН 7.5-8.5, ерөнхий хатуулаг 4.3 мг.экв. Газрын доорх ус нь найрлагаараа ундны усны шаардлагыг бүрэн хангана. Туул голын газрын доорх ус нүүрхүчлийн хий болон хүчил, сульфат, магнийн зэрэг идэмхий агуулагчгүй учир гидрогеологийн нөхцөлийн хувьд энгийн нөхцөлтэйд тооцогдоно /Хишигтогтох, 2013/.

Уур амьсгал: Уур амьсгалыг бүрдүүлэгч олон хүчин зүйлсийн дотроос нарны цацраг, агаарын орчил урсгал, байгалийн газарзүйн нөхцөл чухал юм. Эдгээрийн харилцан үйлчлэлийн нөлөөгөөр тухайн газар орны уур амьсгалын нөхцөл бүрэлдэн тогтоно. Төв аймаг уур амьсгалын хувьд сэрүүвтэр, хуурай дулаавтар, мужид багтана.

☆ **Заамар сумын уур амьсгал, цаг уурын үзүүлэлтүүд**

Төсөл хэрэгжих орчны цаг уур, уур амьсгалын үндсэн үзүүлэлтийг Төв аймгийн Заамар сумын цаг уурын “ЗААМАР” харуулын сүүлийн 10 жилийн мэдээний үндсэн дээр тодорхойлсон болно.

Агаарын температур: Агаар мандлын дулааны горим бол агаар мандал дахь температурын хуваарилалт, хувьсал өөрчлөлтийн явцаар тодорхойлогдох бөгөөд энэ нь тухайн газар нутгийн уур амьсгалын үндсэн элемент болж агаар, хүрээлэн буй орчны хоорондох дулааны солилцоогоор илэрдэг зүй тогтолтой. 2009-2019 оны агаарын жилийн дундаж температур - 0.7-2.3⁰ байна.

Хөрс, ургамал: Төсөл хэрэгжих бүс нутаг нь хөрс газар зүйн ангиллын хувьд Хангайн хөрсний их муж түүн дотор Хангайн мужид тус тус хамаарна. Хангайн их мужид хамгийн түгээмэл тархсан хөрс бол хээрийн хүрэн хөрс бөгөөд орон нутгийн хөрс үүсэх өөр өөр нөхцөлөөс шалтгаалж хүрэн хөрсний хэд хэдэн дэд хэв шинж хар хүрэн, хүрэн, цайвар хүрэн, уулын хүрэн, нугын хүрэн, ойн хүрэн хөрс тус тус тархсан байна /Доржготов, 2003/

Хүн ам, эдийн засаг:

Төв аймгийн Заамар сум нь хүн амын суурьшил ихтэй бүс нутаг бөгөөд сумын хэмжээнд 3000 орчим хүн амтай. Халх ястан голлон амьдардаг. Голчлон газар тариалан, мал аж ахуй эрхэлдэг. Заамар район нь зам харилцаа сайтай өвөл, зуны аль ч улиралд бартаа саадгүй, аж үйлдвэр, ХАА-н үйлдвэрлэлийн баазуудад ойр байрлана.

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМ1Н НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Зураг 2 Ажилчдын хотхон орчмын төлөв байдал

Зураг 3 Уурхайн ажилчдын хотхон

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Зураг 4 Захиргааны гадна талбай

Зураг 5 Ногооны талбай болон хүлэмж

Зураг 6 Орд орчмын төлөв байдал

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**3. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
БИЕЛЭЛТ**

“Топ Ган Дриллинг” ХХК нь байгалийн баялгийг ашиглаж, үйл ажиллагаа явуулж байгаагийн хувьд оршин буй нутгийн байгаль орчныг хамгаалахад үйл ажиллагааныхаа нэг хэсгийг чиглүүлэх үүрэгтэй.

3.1. Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ

Хүснэгт 2 Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт

№	Төлөвлөгөө	Хариуцах эзэн	Биелэлт
1.	Уурхайн тоног төхөөрөмж, авто тээврийн хэрэгслээс үүсэх хорт хийн ялгарлыг бууруулахын тулд ашиглагдаж байгаа тээврийн хэрэгсэлд утааны шүүлтүүрүүдийн бүрэн бүтэн байдлыг шалгаж, тос малыг тогтоосон хугацаанд нь солих	Уулын мастер, ахлах механик	250 мот/цаг тутамд тээврийн хэрэгслүүдийн тос, малыг сольж байсан. Техник тоног төхөөрөмжийн үзлэг, шалгалтыг тогтмол явуулж, засвар үйлчилгээг цаг тухайд нь хийж гүйцэтгэсэн.
2.	Агаарын тоосжилтыг бууруулах зорилгоор дотоод тээврийн замыг тогтмол услах		Автозам ба овоолго, ажлын талбайг тогтмол услан, засч, тэгшилж ажилласан.
3.	Агаарын чанарт үзүүлэх нөлөөллийг тогтоох, бууруулахын тулд хяналт шинжилгээг тогтмол хэрэгжүүлэх	Уурхайн дарга	Хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгасан агаарын шинжилгээг хийлгэсэн ба шинжилгээний дүнг хавсаргав.
4.	Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хуулийн дагуу уурхайд ашиглагдаж байгаа тоног төхөөрөмжүүдийнхээ төлбөрийг төлнө.		Тээврийн хэрэгслийн төлбөр, татварыг бүрэн төлж ажилласан.
5.	Эрчим хүчийг хэмнэх үйл ажиллагаа	Байгаль орчны мэргэжилтэн, ХАБЭА-н инженер	Ажилчдад эрчим хүч дэлхийн дулаарлын талаар нөлөөлөх, сургалтуудыг орж, ажилчдын амрах 50 өрөө, 5 захиргааны байруудад брошур байрлуулсан. Ажилчдын байр дахь гэрлүүдийг LED гэрлээр сольж, Дизель генераторын үр ашиггүй хэрэглээг хянан ажилласан байна.
6.	Замаас үүсэх тоосжилтыг бууруулахын тулд хурдны хязгаарыг баримтлуулах		Уурхайн талбай доторх замуудад нэмэлтээр хурдны хязгаарын 5, 20, 40, тэмдгүүдийг байрлуулсан. Туршилтаар 15 тээврийн хэрэгсэлд хурд, байршлыг хянах зорилгоор GPS суурьлуулан хянан ажиллаж байна.

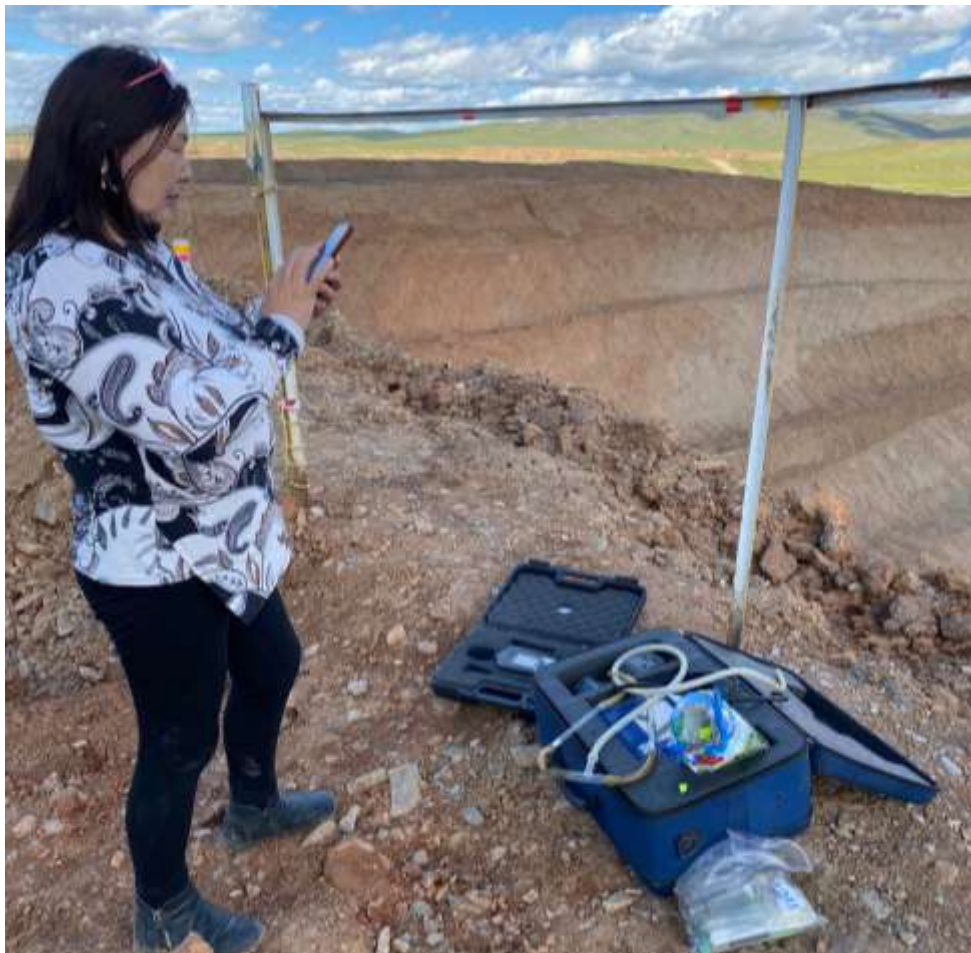
Зураг 7 Усалгааны ажил хийгдэж буй байдал

Зураг 8 Карерийн зам талбай усалсан байдал

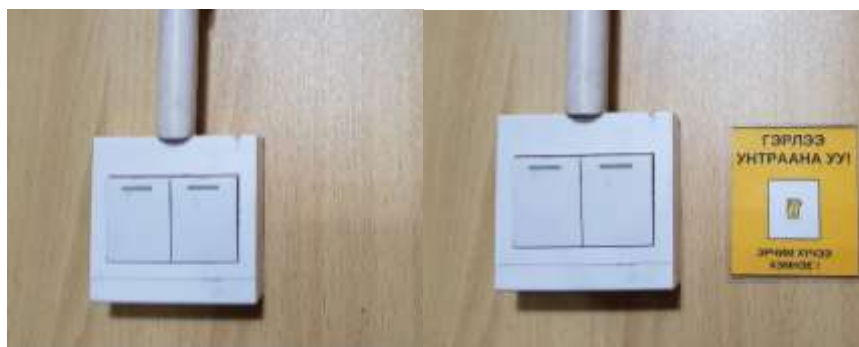

Зураг 9 Уурхайн тээврийн зам тоосжилтын хэмжилт

Зураг 10 Карерь дахь тоосжилтийг хэмжиж буй байдал

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Зураг 11 Эрчим хүчний хэмнэлт хийе

Зураг 12 Хурдны хязгаарын тэмдэгнүүд

3.2. Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ

Усны нөөцийг хамгаалах үүднээс технологит ашиглах усны хэмжээг бага байлгах үүднээс анхаарч ажилласан. Баяжуулах буюу элстэй шороог угаахад хэрэглэж буй усыг 30%-ийг сэлбэн 70%-ийг эргүүлэн ашигласан.

Хүснэгт 3 Усан орчны сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт

№	Төлөвлөгөө	Хариуцах эзэн	Биелэлт
1.	Сав газартай гэрээ байгуулан ус ашиглах дүгнэлт гаргуулах	Компаний захирал	Сав газартай байгуулсан гэрээ болон ус ашигласан төлбөр төлсөн баримтаа хавсаргав.
2.	Хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн дагуу шинжилгээ хийлгэх	Байгаль орчны мэргэжилтэн	Шинжилгээний хариу шалгуур үзүүлэлт нь хавсралтад тусгагдав.
3.	Усны эх үүсвэрийг хамгаалах, усны нөөц хомсдох бохирдохоос сэргийлэх		Орон нутгийн байгаль хамгаалагчаас санал авч сэргээн засварлах шаардлагатай Ар уртын булгийн эхийг хашаалан, хамгаалах ажлыг хийж гүйцэтгэн хүлээлгэн өгсөн. Мөн ажилчдад усны нөөц, түүний хэрэглээний талаар сургалт, танилцуулга бэлтгэн хүргэсэн.

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМ1Н НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Зураг 13 Цэврийн нуурнаас дээж авч буй байдал

Зураг 14 Бохирын нуурнаас дээж авч буй байдал

Зураг 15 Усны зөв зохистой хэрэглээ брошур

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМ1Н НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Усны эх үүсвэрийг хамгаалах, усны нөөц хомсдох бохирдохоос сэргийлэх ажлын хүрээнд орон нутгийн байгаль хамгаалагчаас санал авч сэргээн засварлах шаардлагатай Ар уртын булгийн эхийг хашаалан, хамгаалах ажлыг хийж гүйцэтгэн хүлээлгэн өгсөн. Булгийн эхийг хашиж хамгаалах нь усны ундаргыг хамгаалаад зогсохгүй, булаг орчмын экосистем, усны орчныг бүхэлд нь бохирдол, талхагдлаас хамгаалах ач холбогдолтой.

Зураг 16 Булаг хамгаалах ажил эхлэхээс өмнө

Зураг 17 Булаг хамгаалах ажлын дараа

Зураг 18 Булаг хамгаалах ажлын явц

Зураг 19 Бэлэн болсон хашаа

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

3.3. Газрын хэвлийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт

Хүснэгт 4 Газрын хэвлийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт

№	Төлөвлөгөө	Хариуцах эзэн	Биелэлт
1.	Газар эзэмших гэрээгээ Заамар сумын ЗД-тай байгуулах, төлбөрөө төлөх	Компанийн захирал	Гэрээ болон төлбөр төлсөн баримтаа хавсаргав.
2.	5.2 га талбайд дотоод овоолгоор техникийн нөхөн сэргээлт хийх	Байгаль орчны мэргэжилтэн, уулын мастер	Нөхөн сэргээлтээ сум орон нутагт хүлээлгэн өгсөн тухай акт хавсаргав.
3.	Хуулсан шимт хөрсийг хадгалж хамгаалах	Байгаль орчны мэргэжилтэн	Шимт хөрсийг хэлбэршүүлэн хадгалсан бөгөөд 2022 онд шимт хөрсийг ашиглах учраас ургамалжуулах ажил хийгдээгүй.
4.	Засварын газраас өөр газарт тос, масло асгарсан тохиолдолд асгарсан хэсгийг элс асгаж, саармагжуулах	Байгаль орчны мэргэжилтэн	Засварын талбайгаас өөр газарт тос, масло асгарсан тохиолдол бүртгэгдээгүй
5.	Тоног төхөөрөмжийн тос масло солих газрын хөрсийг хамгаалах	Байгаль орчны мэргэжилтэн	Хөрс хамгаалах талбайг бэлтгэн, асгаралтын үед шаардагдах элс, шингээгч материалуудыг ойр байршуулсан.

Зураг 20 Шимт хөрсний овоолго ба Шимт хөрснөөс дээж авч буй байдал

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМИН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Зураг 21 Засварын талбай болон ШТС-ийн орчмоос хөрсний дээж авч буй байдал

<p align="center">1</p>		
<p align="center">4</p>	<p align="center">5</p>	<p>1. Засварын талбайд ашигласан тос, маслыг хадгалах 15 м² бүхий талбайг бэлтгэсэн.</p> <p>2. Ашиглагдсан тос, масло хөрсөнд нэвчин гүний ус, уст давхаргыг бохирдуулах болзошгүй сөрөг нөлөөллөөс сэргийлэхийн тулд доторжуулан тусгаарлагч материалыг дэвсэж байна.</p> <p>3. 4. Гадаргуу дээрээ бохирдуулагчийг шингээгч материал болох нарийн ширхэг бүхий эфилиэр гадаргууг бүрхэн тэгшилсэн.</p> <p>5. Бэлэн болсон ашигласан тос, масло хадгалах цэг</p>

Зураг 22 Тос, масло солих газрын хөрсийг хамгаалсан байдал

*3.4. Ургамал, амьтанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах, хамгаалах аргууд
Хүснэгт 5 Ургамал амьтны сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт*

№	Хийгдэх ажил	Хариуцах эзэн	Биелэлт
1.	Олон салаа зам гаргахгүй байх	Уурхайн дарга,	Өглөө бүрийн ажлын зааварчилгаанд заавар өгдөг.

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

		Байгаль орчны мэргэжилтэн	Уурхайн бүсэд мөрдөх байгаль орчны 7 дүрэм, зарчмыг боловсруулан, даган мөрдүүлэх тал дээр ажиллаж байна.
2.	Нөхөн сэргээлт хийсэн талбайд ургамлын бичиглэл хийнэ.	Байгаль орчны мэргэжилтэн	Биологийн нөхөн сэргээлт хийсэн талбайдаа ургамлын бичиглэлийг хийсэн.
3.	Цөлжилтөөс хамгаалах ойн тухай хуулийн дагуу уурхайн ашиглалтын талбайд тарьсан модоо арчлах хамгаалах	Компанийн захирал	Өвлийг давж чадаагүй суулгацуудыг хаяж, эрүүл ургаж буй модоо арчлан хамгаалсан.

Зураг 23 Сургалтын явц

4. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

2022 оны уулын ажлын төлөвлөгөөний **11.3 га** талбайд уулын ажил явагдахаар төлөвлөөд байсан бол **19.8 га** талбайд уулын ажил явагдсан. Уурхайн ашиглалтын ажил явагдаж байхад нөхөн сэргээлт буюу дүүргэлтийн ажлыг дотоод овоолгоор зэрэгцээ байдлаар хийдэг. Энэ нь нөхөн сэргээлтийн зардлыг багасгах болоод их хэмжээний гадаад овоолгыг үүсгэн, газрын эвдрэл үүсгэхгүй байх давуу талтай.

Дотоод овоолгоор олборлолт явуулсан талбайн **5.2 га**-д техникийн нөхөн сэргээлт хийхээр төлөвлөөд байсан бол **8.03 га** талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийгдэж байна.

Биологийн нөхөн сэргээлтийг **2.0 га** талбайд хийхээр төлөвлөсөн бөгөөд 2022 оны эцэст **6.39 га-д** бэлчээрийн зориулалтаар олон наст ургамлуудаар тариалалт хийсэн ба ургамлын өсөлт, төлөв байдлыг харууллаа.

Тэрбум мод үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбайд 1000 ширхэг мод тарихаар төлөвлөөд байсан бол ашиглалтын 1.2 га талбайдаа **5400 ширхэг** 2-3 настай хайлаас модны суулгацаар тарилт хийж, арчлалт хамгаалалтын ажлыг хийсэн. Мөн нийгмийн хариуцлагын хүрээнд Заамар сумын Хайлааст багт нийтийн эзэмшлийн 0.5 га талбайд голт бор, шар хуйас, гүйлс, нохойн хошуу, хайлаас зэрэг 5 төрлийн **1600 ширхэг** гоёлын моддыг төв зам дагуу тарилт, хашаалалт хамгаалалт болон арчилгааны ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн байна. 2022 онд нийтдээ 7000 ширхэг модны тарилтыг ажлуудыг хийж, сум орон нутагт хүлээлгэн өгсөн.

Зураг 24 Дотоод овоолго үүсгэх замаар нөхөн сэргээлтийн ажил хийгдэж буй байдал

Зураг 25 Ухшийг дүүргэх, хурдас чулуулгийн овоолгыг намсгах, ирмэгийг налуулах, тэгшлэх, хэлбэршүүлэлтийн ажил явагдаж байна.

Шимт хөрс тараахад бэлтгэсэн
байдал

Шимт хөрс тараасан талбайн
том чулууг түүж буй байдал

Зураг 26 Шимт хөрсний хучилтын ажил буюу Шимт хөрс дэвссэн байдал

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМ1Н НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Зураг 27 Үрийн холимог бэлтгэж буй байдал

Зураг 28 Үрэлгээ хийсэн трактор болон үрийн холимог жигд урсаж буй байдал

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМ1Н НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Зураг 29 Үрэлгээ хийж буй байдал

Зураг 30 Биологийн нөхөн сэргээлт хийсэн талбайн төлөв байдал

Зураг 31 Нөхөн сэргээсэн талбай дахь ургамалжилтийн мониторинг хийж буй байдал

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМ1Н НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Зураг 32 Ашиглалтын талбай дахь 5400 ш хайлаас тарьсан талбай

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМ1Н НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Зураг 33 Тарилтын дараах ургалтын төлөв байдал

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМ1Н НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Зураг 34 Хайлааст багт 1600 ш мод тарьсан талбай, ургалтын төлөв байдал

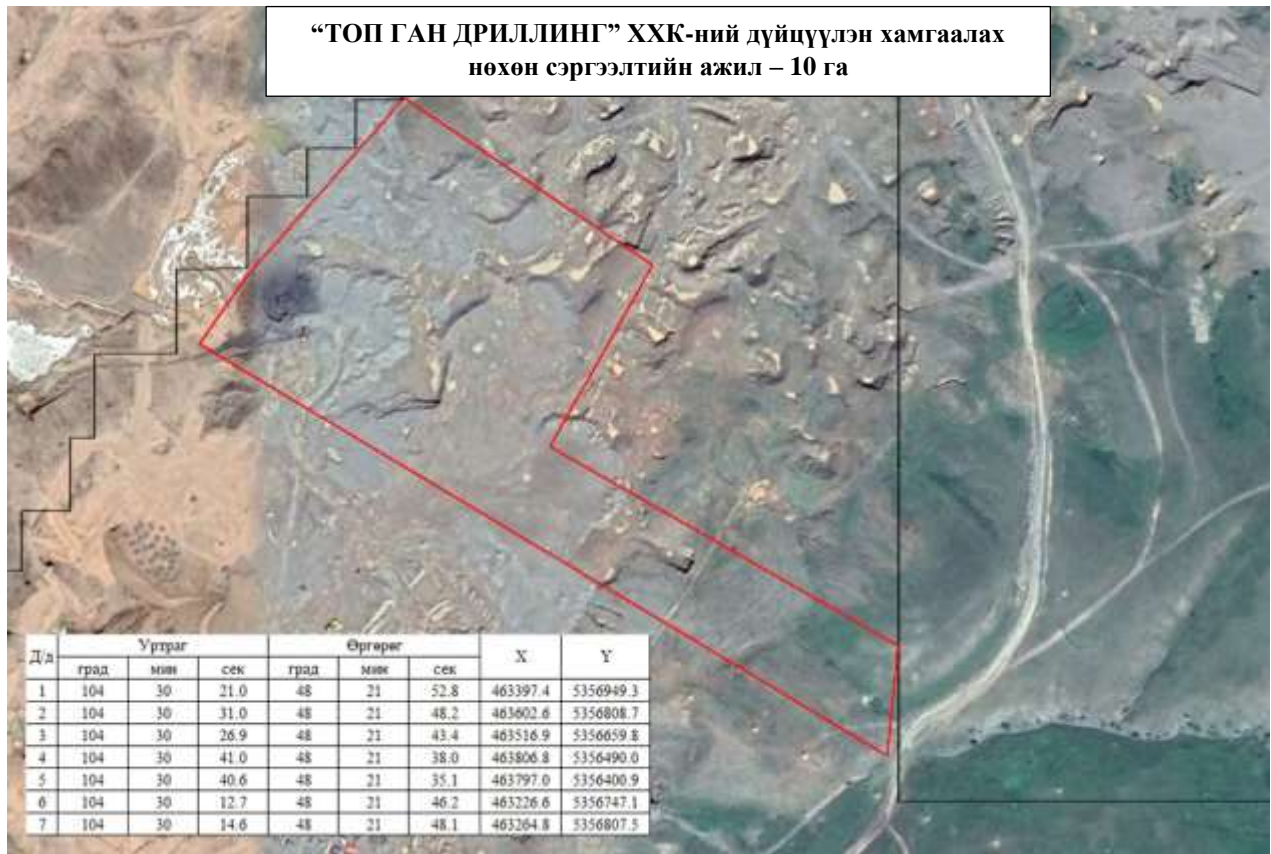
ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Зураг 35 Тарилтын дараах арчилгаа, усалгааг тогтмол хийсэн

**5. ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
БИЕЛЭЛТ**

2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд орон нутгаас тогтоож өгсөн 10 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлтийн ажил хийж хүлээлгэн өгсөн.

Зураг 36 Дүйцүүлэн нөхөн сэргээлт хийсэн талбай

Зураг 37 Дүйцүүлэн нөхөн сэргээлтийн явц

Зураг 38 Дүйцүүлэн нөхөн сэргээлт эхлэхээс өмнө

Зураг 39 Дүйцүүлэн нөхөн сэргээлтийн ажил дууссаны дараа

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**6. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ**

2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээ тусгагдаагүй.

**7. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ**

2022 оны олборлолтын явцад ямар нэгэн түүх, соёлын дурсгалт зүйл олдоогүй болно.

**8. ХИМИЙН БОДИС, ЭРСДЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
БИЕЛЭЛТ**

2022 онд осол эрсдэлгүй ажилласан байна. Ажилчдын дунд “Тэг Осол эрсдэлгүй ажлын байр” нэртэй уралдааныг сар бүр зохион байгуулж байгаа бөгөөд ажлын хэсэг тус бүрээс шилдэг ажилчдыг урамшуулдаг. Хөдөлмөр аюулгүй байдлын сургалт, өдөр тутмын зааварчилгааг ХАБ хариуцсан мэргэжилтэн өгч байгаа билээ.

Мөн төсөл хэрэгжих шороон ордын ашиглалтын явцад химийн тэсэрч дэлбэрэх химийн бодис ашиглаагүй.

9. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Үйл ажиллагааны явцад гарах ахуйн хог хаягдлыг Заамар сумтай гэрээ байгуулан тээвэрлүүлсэн. /Төлбөр төлсөн баримт хавсаргав/ Мөн байгальд шууд хаягдах хаягдлын хэмжээг багасгахын тулд эх үүсвэр дээр нь ялган ангилалт хийх хогийн савыг уурхайн хотхон байрлуулан, ялган ангилалт хийж, ажилчдад хог хаягдлын хор уршиг болон ялган ангилалтын үр ашгийн талаарх сургалтуудыг орсон.

Хүснэгт 6 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө болон биелэлт

№	Хийгдэх ажил	Хариуцах эзэн	Биелэлт
1.	Зарим хаягдлыг нэгдсэн журмаар сумын хогийн цэгт хаях	Компанийн захирал	Засаг даргатай хийсэн гэрээг хавсралт хэсэгт оруулав. Төлбөр төлсөн баримт хавсаргав.
2.	Ахуйн хог хаягдлаа эрх бүхий байгууллагатай гэрээ байгуулан тээвэрлүүлнэ.		
3.	Хог хаягдлын төлбөрөө төлөх		
4.	Ахуйн шингэн хаягдал гүний усыг бохирдуулж байгаа эсэхэд бохир усны химийн шинжилгээ хийлгэх, ахуйн бохирын татуургыг доторжуулах	Байгаль орчны мэргэжилтэн	Хяналт шинжилгээний ажлаар гүний худагнаас усны дээж авч шинжилгээнд өгсөн ба шинжилгээний дүнг хавсралтад оруулав. Хаягдал усны гэрээ, дүгнэлтийг гаргуулсан бөгөөд хаягдал ус зайлуулах зөвшөөрөлтэй.

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

			Ахуйн шингэн хаягдал цэвэршүүлэх танк байрлуулсан
5.	Ахуйн бохир ариутгах, халдваргүйжүүлэх, задлах бодис худалдан авах	Байгаль орчны мэргэжилтэн	Ахуйн бохироо Тамир-ЭМ бэлдмэлээр ариутган халдваргүйжүүлэн, задалдаг.
6.	Уурхайн техникт ашигласан тос, маслыг хаягдал тос боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлэх		Одоогоор хаягдал тосыг цуглуулах ажил хийгдэж байгаа бөгөөд “Алтан Оршихуй” ХХК-тай гэрээ байгуулан ажиллаж байна.
7.	Ахуйн хатуу хог хаягдлаа ангилах хогийн савнуудыг байрлуулах		Уурхайн хотхонд хуванцар сав, шил болон лааз, цаасан хаягдлуудыг ялгах тасалгаа бүхий тагтай сав хаягдал төмөр ашиглан хийж, байрлуулсан.
8.	Хаягдлаас гарах дахин ашиглагдах түүхий эдийг ялгах		Ялган ангилаад хурааж байна.

Зураг 40 Ахуйн шингэн хаягдал боловсруулах танк суурьлуулалтын ажил

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Зураг 41 Хог хаягдлын сургалтын явц

Зураг 42 Хогийн сав- хогоо ялган ангилсан байдал

Зураг 43 Ялган ангилалт хийсэн хуванцар хаягдлаа боловсруулах хувь хүнд хүлээлгэн өгсөн байдал

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хүний эрүүл мэндэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах, хүрээлэн буй орчны бохирдлыг багасгах зорилгоор аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/492 дугаар захирамжийг мөрдөн “Аюулыг авдарлая” тамхины иш цуглуулах ажлын хүрээнд кемп, засварын талбай болон гал тогоо орчим хүн ихээр цугларах талбайд тамхи татах цэгийг үүсгэн ажилласан.

Тамхины иш нь хөрс, ус, ургамалд нэвчсээр хүний эрүүл мэндэд нөлөөлж харшил, хавдар зэрэг олон өвчний суурь шалтгаан болж, байгальд 12 жилийн дараа бүрэн задардаг, хэт нарийн ширхэгтэй хуванцар болох талаар танилцуулан ажилласан.

Зураг 44 Тамхи татах цэг, тамхины ишны хаягдал цуглуулах хэсэг

Ажилчдын шингэн хог хаягдлыг ариутгах журмаар “Тамир-ЭМ” бэлдмэлийг ашигласан бөгөөд уурхайн үйлчлэгчид хэрэглэх зааварчилгааг хүргэсэн.

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Ил задгай жорлон, бохирын цэвэрлэгээнд 1-2л Тамир-ЭМ-ийг жил бүрийн хавар 5-6 сард, гун 8-9 сард 2 удаа хийнэ. Ингэснээр үнэрийг дарж, бохирыг ширгээж, ялгадсыг био ялзмаг болгон хөрсийг эрүүлжүүлэн 00-ын эдлэх хугацааг уртасгадаг.

Тамир био бэлдмэлийг ашиглах заавар:

- Ашиглахаас өмнө сайтар сэгсэрнэ.
- 1 м3 жорлонгийн агууламжинд 1 литр Тамир ариутгагч байхавар тооцож 8-10 литр хлоргүй бүлээн усанд шингэлж жорлонгийн нүхний нэг булан руу цутгана.
- Хэрэв жорлонгийн бохир ус ихтэй бол Тамир био ариутгагчийг усаар шингэлэхгүйгээр шууд нэг булан руу нь цутгана.

АНХААРААРАЙ: Хлор нь амьд биетийг устгагч хорт бодис тул био бэлдмэлийг шингэлэхдээ хлортой ус ашиглавал бэлдмэлийн үйлчилгээнд муу нөлөөтэй. Ус нь хлортой байх магадлалтай тул усав саванд хийж 2 хоног хонуулахад хлор нь ууршиж алга болно. Ингэж хлоргүйжсэн усыг био бэлдмэл шингэлэхдээ ашиглаарай.

Зураг 45 Тамир-ЭМ бэлдмэлийг хэрэглэх заавар

Уурхайн эмнэлгээс гарах аюултай хаягдлыг Заамар сумын Эрүүл Мэндийн төвд нийлүүлэн, хамтран ажиллах гэрээ байгуулан тогтсон хугацаанд хаягдлыг хүргэж, хаягдлыг бүрэн зайлуулах хүртэл аюулгүй нөхцөлд түр цуглуулан, хаягдалд хяналт тавин ажиллаж байна.

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

10. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ

Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг тус оны 5 болон 8 дугаар саруудад Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээг хийлгэсэн “Ногоон Эко Мандала” ХХК-аар хийлгүүлсэн. Тус хөтөлбөрийн хүрээнд хөрс, уснаас дээж авч итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлж мөн агаар дахь тоосжилтын хэмжээ болон дуу, чимээ, харьцангуй чийгшил зэрэг үзүүлэлтүүдийн хэмжилтийг хийсэн.

Хяналт шинжилгээний дээж	Хяналт шинжилгээний үзүүлэлт	2022 оны хяналт шинжилгээний хэлбэр, зардал	Хяналт шинжилгээ явуулах хугацаа	Хяналт шинжилгээ явуулах байршил	Хяналт шинжилгээ хийх багаж, холбогдох стандарт
Агаар	Агаар орчны бохирдол агаар дахь тоосны агууламж, NO ₂ , SO ₂ CO -ын агууламж, дуу чимээ	Агаарын шинжилгээний 3 цэгт жилд 2 удаа хэмжилт хийлгэнэ.	Жил бүрийн 5 болон 8 дугаар саруудад	Уурхайн карьер, Уурхайн зам, Ажилчдын хотхон	Агаарын тухай хууль, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль, Агаарын чанар-хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэм хэмжээ MNS 6063: 2010, Агаарын чанар техникийн ерөнхий шаардлага MNS 4585: 2016
Ус	Ажилчдын унд ахуйд ашигладаг усыг бактериологи болон ундны усны ерөнхий шаардлага, цэврийн болон бохирын нуурын усыг гадаргын ус болон хүнд металлын шинжилгээнд өгөх	Унд ахуйн ус Бактериологи Усны химийн ерөнхий шинжилгээ Цэврийн болон бохирын нуур Хүнд металл	Жил бүрийн 5 болон 8 дугаар саруудад	Унд ахуйн усны гүний худаг, цэврийн болон бохирын нуур	Усны тухай хууль, Хүрээлэн буй орчинд нийлүүлэх цэвэршүүлсэн бохир ус, Ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015, Газрын доорхи усыг бохирдуулагч бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 6148:2010, Ундны усны, эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS 0900: 2018, Байгаль орчны аялал жуучлалын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан 2018 оны 04 сарын 05 өдрийн А82/128 тоот тушаалын хавсралт. Ахуйн хаягдал ус зайлуулах цэгээ ус тусгаарлагчаар тусгаарлаж тохижуулах журам
Хөрс	Хөрсний агрохими болон хүнд металлын шинжилгээ хийлгэх мөн тухайн газар дээр хөрсний температур хэмжих	Шимт хөрсний овоолго Техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн талбай Засварын талбай Шатахуун түгээх газар	Жил бүрийн 5 болон 8 дугаар саруудад	Уурхайн шимт хөрсний овоолго, ахуйн бохир усны хаягдал орчимд, нөхөн сэргээсэн талбай, эвдрээгүй газар	MNS3985-87 Хөрсний ариун цэврийн байдлын үзүүлэлтийн нэр. төрөл MNS3310-91 Хөрсний агро химийн үзүүлэлтийг тодорхойлох MNS2305-94 Дээж авах. савлах. тээвэрлэх. хадгалах журам MNS(ISO) 4814:1999. Атом Шингээлтийн Спектрометрээр шинжилгээ хийх

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**11. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ
ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ**

Уурхайн үйл ажиллагаандаа технологийн сахилга батыг чанд баримталж, аваар осолгүй ажиллах талаар байнга анхаарал тавихыг уурхайн дарга хариуцаж ажиллана.

Хүснэгт 7 Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө болон биелэлт

№	Хийгдэх ажил	Хариуцах эзэн	Биелэлт
1.	Байгаль орчны удирдлага зохион байгуулалтын арга хэлбэрийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэх чиглэлээр үүрэг хариуцлагын дотоод журам тогтоож мөрдөх	Компанийн захирал Байгаль орчны мэргэжилтэн	Байгаль орчны бодлого хөтөлбөр, хяналт шинжилгээ хийх журам, хог хаягдлын цуглуулах, хадгалах ажлын тухай заавар журмуудыг захирлаар батлуулж, ажилчдад танилцуулан дагаж мөрдөн ажиллаж байна.
2.	Уурхайн үйл ажиллагаатай сум орон нутгийн иргэд, ЗДТГ-ын мэргэжилтэн, холбогдох мэргэжилтэнгүүдийг газар дээр нь танилцуулна.		Заамар сумын Хайлааст багийн иргэдийн нийтийн хуралд уурхайн үйл ажиллагаа, нөхөн сэргээлтийн талаар илтгэл хэлэлцүүлсэн.
3.	Техник болон биологийн нөхөн сэргээлт хийсэн талбайг сум орон нутаг болон улсын комисст хүлээлгэн өгөх		Улсын комисст хүлээлгэн өгсөн актыг хавсралтад оруулав.
4.	Байгаль хамгаалах талаар хийсэн ажлын жил бүрийн тайланг БОАЖЯ болон Заамар сумын ЗДТГ-т хүргэн өгч байх		Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан болон тус оны нөхөн сэргээлт, нийгмийн хариуцлагын тайланг хүргэн танилцуулдаг.

Хүснэгт 8 2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал

Д.д	Зардлын утга	Нийт зардал, мян.төг
1	Ус ашиглах зардал	60403.8
	2022 онд ашигласан усны төлбөр	60403.8
1	Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний ажлын зардал	2000.0
2	Газар болон хөрсөнд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний ажлын зардал	1500.0
3	Ургамал болон амьтанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах ажлын зардал	500.0

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

4	Хог хаягдлын менежментээр хийгдсэн ажлын зардал	1000.0
5	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	500.0
6	Нөхөн сэргээлтийн ажлын зардал	5500.0
7	Дүйцүүлэн нөхөн сэргээлтийн зардал	5000.0
8	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн зардал	1498.8
9	Удирдлага зохион байгуулалтын ажлын зардал	1000.0
	2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардлын дүн	18498.8

12. ДҮГНЭЛТ

2022 оны уулын ажлын төлөвлөгөөний дагуу 19.8 га талбайд уулын ажил явагдсан. Дотоод овоолгоор олборлолт явуулсан талбайн 5.2 га-д техникийн нөхөн сэргээлт хийхээр төлөвлөөд байсан бол 8.03 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийгдсэн байна.

Биологийн нөхөн сэргээлтийг 6.39 га-д бэлчээрийн зориулалтаар олон наст ургамлуудаар тариалалт хийсэн байна.

2022 оны байгаль орчны хяналт шинжилгээний ажлыг 05 болон 08-р саруудад байгаль орчны үнэлгээ, зөвөлгөөний эрх бүхий байгууллага “Ногоон Эко Мандала” ХХК-аар хийлгэн гүйцэтгүүллээ. Энэхүү хяналт шинжилгээний хүрээнд уурхайн технологийн ус болон цэвэр усны нууранд гадаргын усны чанар стандартад нийцэж байгаа эсэхэд бохирын нуурын усанд хүнд металлын үзүүлэлт, агууламж хэдий хэмжээтэй байгааг итгэмжлэгдсэн лабораториудад дээж өгч шинжлүүлэн өмнөх сарын үр дүнтэй харьцуулж үзсэн. Тус шинжилгээний дүнгээр цэвэр нуурын ус гадаргын усны стандартад шаардлагын түвшинд, бохирын нуурын хүнд металлын агуулга стандартаас хэтрээгүй үзүүлэлттэй байсан. Уурхайн засварын газар, ШТС-ын ойролцоо газрын хөрсөнд хүнд металлын шинжилгээ хийлгэсэн бөгөөд стандарт түвшинд байна.

Мөн нийгмийн хариуцлагын хүрээнд сум орон нутагт эзэнгүй орхигдсон 10 га талбайд дүйцүүлэн техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг хийж, Заамар сумын Ар уртын булгийг эхийг тохижуулан, хашаалан хамгаалалтын ажлыг гүйцэтгэн хүлээлгэн өгсөн.

Хайлааст багийн төвд 0.5 га талбайд “Бага Хаян” ТББ мод тарилт хийж, зөвлөх үйлчилгээ үзүүлдэг байгууллагатай хамтран 1600 ширхэг гоёлын шар хуйас, голт бор, гүйлс болон нохойн хошуу зэрэг моддыг тарилт хийсэн ба ашглалтын талбайдаа 5400 ширхэг хайлаас мод тарьсан.

Уурхайн ус ашиглах гэрээг Туул голын сав газартай байгуулан 60,403,881.0 төгрөг тушаасан болно. Мөн хаягдал усны дүгнэлт гаргуулж 2022 оны ус ашиглуулах дүгнэлтэд үндэслэн усанд нийт 597,300.0 төгрөг төлсөн.

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzi@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/А-164
 Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Топ Ган Дриллинг"ХХК
 Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Батхшиг агаарын хэсэг
 Дээжийн тоо, төрөл : 4 агаар, 4 дуу чимээ
 Сорьц авсан огноо : 2022.06.12
 Дээжийн тодорхойлолт : Төв аймаг, Заамар сум
 MV-004411 ашигт малтмалын талбай
 Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 0017-2-5-12:2021, MNS 0017-2-5-11:2021
 CA3 A07-2016
 Шинжилсэн огноо : 2022.06.20
 Хуудасны тоо : 1/1
 Үр дүн :

№	Сорьц авсан цэг	Сорьц авсан өдөр	Сорьц авсан цаг	Хүхэрлэг хий мг/м ³	Азотын давхар исэл мг/м ³	Нийт Тоос /TSP/ мг/м ³	Дуу чимээ /ДБА
1	Уурхайн карьер орчим	VI/12	14:20	0.012	0.021	0.120	46
2	Технологийн зам орчим	VI/12	15:05	0.013	0.027	0.146	52
3	Кемп орчим	VI/12	16:00	0.009	0.025	0.078	53
4	Нөхөн сэргээлт хийсэн талбай орчим	VI/12	17:05	0.011	0.026	0.095	50
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585.2016 (20 минутын хэмжилт)				0.450	0.200	0.500	60

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:
Агаарын хэсгийн инженер

Хянаж баталгаажуулсан:
Агаарын хэсгийн инженер

Э.Оюунтуяа
Д.Түмэндэлгэр

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй

Хавсралт 1 Агаарын чанарын шинжилгээ дүн (6 сар)

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bphzti@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/A-233
 Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Ногоон Эко Мандала"ХХК
 Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Батхшиг агаарын хэсэг
 Дээжийн тоо, төрөл : 4 агаар, 4 дуу чимээ
 Сорьц авсан огноо : 2022.08.15
 Дээжийн тодорхойлолт : Төв аймаг, Заамар сум, "Топ Ган Дриллинг"ХХК
 MV-004411 лицензийн талбай
 Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 0017-2-5-12:2021, MNS 0017-2-5-11:2021
 CA3 A07-2016
 Шинжилсэн огноо : 2022.08.29
 Хуудасны тоо : 1/1
 Үр дүн :

№	Сорьц авсан цаг	Сорьц авсан өдөр	Сорьц авсан цаг	Хүхэрлэг хий мг/м ³	Азотын давхар исэл мг/м ³	Нийт Тоос /TSP/ мг/м ³	Дуу чимээ /ДБА/
1	Авто засвар орчим	VIII/24	12:45	0.010	0.023	0.075	56
2	Технологийн зам орчим	VIII/24	13:30	0.013	0.028	0.123	50
3	Уурхай орчим	VIII/24	14:20	0.009	0.027	0.097	54
4	Кемп орчим	VIII/24	15:00	0.007	0.021	0.068	52
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016 (20 минутын хэмжилт)				0.450	0.200	0.500	60

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:
Агаарын хэсгийн инженер

Хянаж баталгаажуулсан:
Байгаль орчны шинжилгээний хэлтсийн дарга

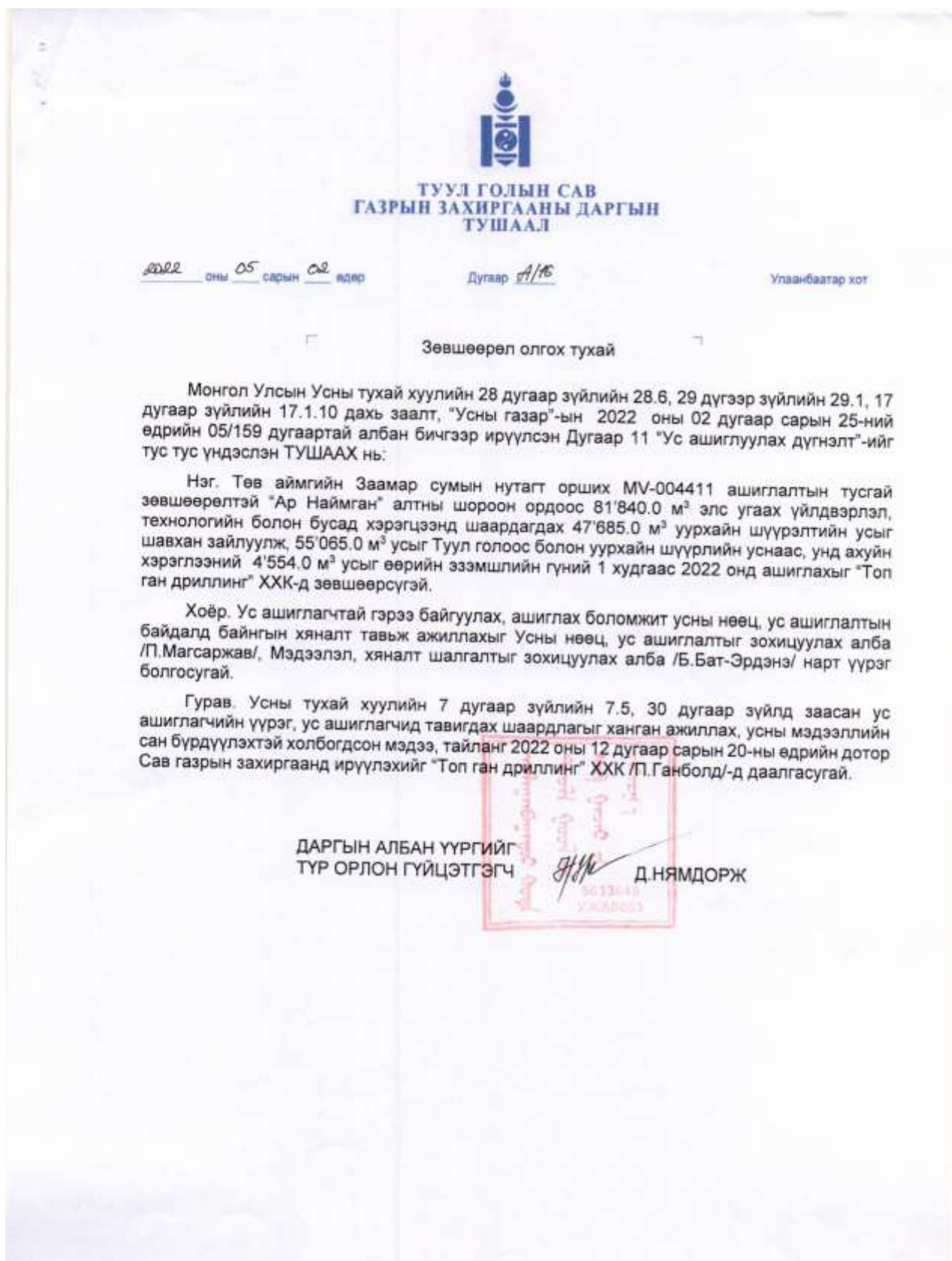
Д.Түмэндэлгэр

Б.Бархасрагчаа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй

Хавсралт 2 Агаарын чанарын шинжилгээ дүн (8 сар)

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хавсралт 3 Ус ашиглах зөвшөөрөл

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

 <p>БАТЛАВ ТУУЛ ГОЛЫН САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГААНЫ ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ</p> <p><i>[Signature]</i> Д.НЯМДОРЖ</p> <p>2022 оны 05 дугаар сарын 08</p>	 <p>БАТЛАВ "ТОП ГАН ДРИЛЛИНГ" ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ</p> <p><i>[Signature]</i> П.ГАНБОЛД</p> <p>2022 оны 05 дугаар сарын 08</p>
<p>УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ</p> <p>Дугаар УНТ 22/13</p> <p>Нэг. Ерөнхий зүйл</p> <p style="text-align: right;">Улаанбаатар хот</p>	
<p>Монгол Улсын Усны тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.1 дэх заалт, "Усны газар"-ын 2022 оны 03 дугаар сарын 11-ний өдрийн 05/234 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн Дугаар 25 "Ус ашиглуулах дүгнэлт", Туул голын сав газрын захиргааны даргын 2022 оны 05 дугаар сарын 08-ны өдрийн А/6 дугаар тушаалаар олгосон ус ашиглах зөвшөөрлийг үндэслэн:</p> <p>Ус ашиглуулагчийг төлөөлж Туул голын сав газрын захиргааны Уул уурхай, эрчим хүчний ус ашиглалтын асуудал хариуцсан ахлах мэргэжилтэн П.Энхбаяр, Ус ашиглагчийг төлөөлж тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг, 15-р хороо, Эм Эс Эн Билдинг (MNS building), 604 тоот. Улсын бүртгэлийн 9011720069 тоот гэрчилгээ, 6268048 тоот регистрийн дугаартай "Топ ган дриллинг" ХХК-ийн Геологич О.Ганчимэг нар харилцан тохиролцож энэхүү гэрээг 2022 оныг дуустал байгуулав.</p>	
<p>Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл</p>	
<p>2.1. <i>Ус ашиглах зориулалт:</i> Төв аймгийн Заамар сумын нутагт орших MV-004411 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй "Ар Наймган" алтны шороон ордын технологийн болон бусад хэрэглээний усыг Туул голоос болон уурхайн шүүрэлтийн уснаас, хүн амын унд-ахуйн хэрэглээнд өөрийн эзэмшлийн худгаас усны нөөцийг ашиглана.</p> <p>2.1.1. Байгаль орчин, аялал жуулчлалын Сайдын 2019 оны А/618 дугаар тушаалаар батлагдсан "Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам"-ын 4.4-т заасны дагуу 2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийг хүлээж авах ажлын хэсэгт Туул голын сав газрын захиргаанаас төлөөлөл оролцуулж, дүгнэх хуудсыг баталгаажуулна.</p> <p>2.2. <i>Нийт ашиглах усны хэмжээ:</i> 81'840.0 м³ элс угаах үйлдвэрлэл, технологийн болон бусад хэрэглээнд зарцуулах ус 107'304.0 м³/жил;</p> <p>2.2.1. Унд-ахуйд: 4'554.0 м³;</p> <p>2.2.2. Ашигт малтмал олборлон баяжуулах гадаргын ус 55'065.0 м³/жил</p> <p>2.2.3. Технологид шавхан зайлуулж ашиглах шүүрлийн ус: 47'685.0 м³/жил.</p> <p>2.3. <i>Усны чанар, найрлага:</i> 2022 оны 06, 09, 11 дүгээр сард хаягдлын нуурын уснаас дээж авч итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжилгээ хийлгэн, шинжилгээний дүнг ус ашиглалтын тайланд хавсарган Туул голын сав газрын захиргаанд ирүүлнэ.</p> <p>2.4. <i>Усны эх үүсвэр:</i></p> <p>2.4.1. <i>Байршил:</i> Унд-ахуйн усны хэрэглээг 0.7 л/сек ундаргатай гүний худгаас /байршил 48° 18'21.46", 104° 26'08.27", технологийн хэрэглээний усыг Туул голоос болон уурхайн шүүрлийн шавхалтын усаар хангана.</p> <p>2.4.2. <i>Барилга байгууламж:</i> Бохир усны сан 46'200.0 м³, тунгаах сан 17'325.0 м³, цэвэр усны сан 27'180.0 м³ эзлэхүүнтэй. Усан сангаас угаах төхөөрөмж рүү 150 мм голчтой, 130 м урт хоолойгоор ус татна.</p>	
	

Хавсралт 4 Ус ашиглах гэрээ

2

2.4.3. Тоног төхөөрөмжийн нэр, марк: DOOSAN DX 800 маркийн эксковатор 2 ш, Doosan DX 500 маркийн эксковатор 1 ш, Howo 371 маркийн автосамосвал 9 ш, KOMATSU D275 маркийн бульдозер 1 ш, DOOSAN SD300 маркийн утгуурт ачигч 2 ш, хоригт цорго (гравитаци) 1 ш, СКО-2 маркийн сэгсрэх ширээ (гравитаци) 1 ш, монгол СБ-60 маркийн хүрдэт шигшүүр 1 ш тус тус ашиглана.

2.4.4. Насосны хүчин чадал: Цэвэр усны сангаас угаах төхөөрөмж рүү Д-320-50 маркийн насосоор ус татна.

2.5. Хаягдал усны хэмжээ, стандартын шаардлага: Хаягдал усыг хүрээлэн буй орчинд нийлүүлэхдээ “Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015” стандартын шаардлагыг мөрдлөг болгоно. Стандартаас давсан агууламжтай хаягдал усыг байгальд нийлүүлж буй тохиолдолд Байгаль орчин, аялал жуулчлалын Сайдын 2019 оны А/635 дугаар тушаалаар батлагдсан “Ус бохирдуулсны нөхөн төлбөрийг шатлан өсгөх хэлбэрээр ногдуулах журам”-ын дагуу төлбөр тооцно.

2.6. Бохир ус цэвэрлэх барилга байгууламжийн байршил, хүчин чадал, технологи, цэвэрлэх арга, цэвэрлэгээний түвшин:

2.6.1. Технологийн хаягдал усыг тунгаах нууранд тунгааж, эргүүлэн ашиглана. Стандартаас давсан агууламжтай хаягдал усанд Байгаль орчин, аялал жуулчлалын Сайдын 2019 оны А/635 дугаар тушаалаар батлагдсан “Ус бохирдуулсны нөхөн төлбөрийг шатлан өсгөх хэлбэрээр ногдуулах журам”-ын дагуу төлбөр тооцно.

2.6.2. Ахуйн бохир ус зайлуулах цэгийг Байгаль орчин, аялал жуулчлалын Сайд, Эрүүл мэндийн Сайдын 2018 оны А/82/128 дугаар хамтарсан тушаалаар батлагдсан “Ус ашиглагч иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага нь ахуйн бохир ус зайлуулах цэгээ ус тусгаарлагчаар тусгаарлаж тохижуулах журам”-ын дагуу тохижуулж ашиглана.

2.7. Усны эх үүсвэрийг хамгаалах, усны нөөц хомсдох, бохирдохоос сэргийлэх арга хэмжээ, түүнд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээ:

2.7.1. Туул голоос ус татах насосыг байрлуулахдаа голын эрэг, голдирлыг хөндөхгүйгээр байрлуулна.

2.7.2. Усны эх үүсвэрийг хамгаалах усны нөөц хомсдох бохирдохоос сэргийлж жил бүр түүнд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээг төсөвт суулган орон нутгийн захиргаа, байгаль хамгаалагчаас санал авч сэргээн засварлах шаардлагатай булаг шандыг тохижуулах.

2.7.3. Биологийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг 5.0 га талбайд хийнэ.

2.8. Усны тоолуур: Усны тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 30.1.4 дэх заалт, Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын 2013 оны А-156 дугаар тушаалаар батлагдсан “Ус ашиглалт, хэрэглээг тоолууржуулах журам”-ыг хэрэгжүүлж ажиллана. Унд ахуйн худагт тоолуур суурилүүлж тоолуурын заалтын тэмдэглэлийг тогтмол хөтөлж, баталгаажуулна.

2.9. Ус ашигласны төлбөрийн хэмжээ:

2.9.1. Ашигт малтмал баяжуулахад ашиглах 55'065.0 м³ гадаргын ус ашигласны төлбөрт 13'138'509.0 /Арван гурван хоёр сая нэг зуун гучин найман мянга таван зуун есөн/ төгрөг, шавхан зайлуулж ашиглах 47'685.0 м³/жил газрын доорх усны төлбөрт 47'265'372.0 /Дөчин долоон сая хоёр зуун жаран таван мянга гурван зуун далан хоёр/ төгрөг, нийт 60'403'881.0 /Жаран сая дөрвөн зуун гурван мянга найман зуун наян нэгэн/ төгрөгийг Төв аймгийн Татварын хэлтсийн дансанд төвлөрүүлнэ. Төлбөрийн 40 хувийг хоёрдугаар, 40 хувийг гуравдугаар, 20 хувийг дөрөвдүгээр улиралд төлнө.

2.9.2. Гэрээнд зааснаас хэтрүүлэн ашигласан усанд Засгийн газрын 2018 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдрийн 391 дүгээр тогтоолоор баталсан “Зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны төлбөр тооцох журам”-д заасны дагуу төлбөр тооцно.

Гурав. Талуудын эрх, үүрэг

3.1. Гэрээ байгуулагч талууд нь Усны тухай хуулийн 7.5, 10.1.18, 13.1.1, 13.1.5, 18.1.4, 19.1.2, 19.1.4, 26.1, 30.1, 30.6, 31.1-д заасан эрх эдэлж, үүрэг хүлээнэ.

3

3.2. Ус ашиглагч нь гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй бол Усны тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.9, 29 дүгээр зүйлийн 29.3 дугаар заалтуудыг үндэслэн Сав газрын захиргааны шийдвэрээр гэрээг хугацаанаас нь өмнө цуцлах бөгөөд Усны тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн дагуу хариуцлага хүлээнэ.

3.3. Ус ашиглуулах дүгнэлтээр тавьсан шаардлага зөвлөмжийн хэрэгжилтийн хангаж ажиллана.

Дөрөв. Бусад

4.1. Гэрээ нь талууд гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарж баталгаажуулсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

4.2. Ус ашиглуулах дүгнэлт, ус ашиглах зөвшөөрөл нь гэрээний салшгүй хэсэг бөгөөд жил бүрийн ус ашиглуулах дүгнэлт, зөвшөөрөл, гэрээг тухайн оны эхний улиралд багтаан байгуулна.

4.3. Талуудын тохиролцсоноор гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох ба өөрчлөлтийг бичгээр үйлдэнэ.

4.4. Талуудын хооронд үүссэн маргааныг зөвшилцлийн журмаар шийдвэрлэхийг эрхэмлэх бөгөөд гэрээ болон түүний аль нэг заалттай холбоотой асуудлаар зөвшилцөлд хүрч чадаагүй тохиолдолд асуудлыг холбогдох шатны шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

4.5. Тайлант оны 12 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор Туул голын сав газрын захиргаанд ирүүлдэг ус ашиглалтын тайланг үндэслэн гэрээ дүгнэсэн тэмдэглэлийг 2 хувь үйлдэн баталгаажуулах бөгөөд гэрээнд заасан төлбөрийг барагдуулаагүй тохиолдолд дараа оны гэрээ хийгдэхгүй.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

ТУУЛ ГОЛЫН САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГААГ
ТӨЛӨӨЛЖ:

Мэдээлэл, хяналт шалгалтыг зохицуулах
албаны дарга

/Б.ОЮУНБОЛДУ/

Уул уурхай, эрчим хүчний ус ашиглалт
хариуцсан ахлах мэргэжилтэн

/П.ЭНХБАЯР/

Хаяг: Улаанбаатар хот-16050, БГД,
2-р хороо, Чингүнжавын гудамж,
Туул голын сав газрын захиргааны
байр, 2 дугаар давхар, 203 тоот өрөө
Харилцах утас: 70003716, 70003714,
70002592

“ТОП ГАН ДРИЛЛИНГ” ХХК-ИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:

Менежер

/С.ЭНХТУЯА/

Геологич

/О.ГАНЧИМЭГ/

Хаяг: Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг, 15-р
хороо, Эм Эс Эн Билдинг (MNS building), 604
тоот.

Харилцах утас: 7011-1516, 9977-1414.

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМ1Н НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Цахим гүйлгээний баримт

Хуульчийн лавлах дугаар: 131300330

Татсан өгөө: 2022-08-02 13:51

Шилжүүлэгчийн дансны дугаар	Хүлээн авагчийн дан	Гүйлгээний дүн	Гүйлгээний төлөв
8145101334 IBAN: MN03 0015 0001 4510 1334	1165117377 IBAN: MN03 0015 0011 6511 7377	24,161,552.00 MNT	Амжилттай
Шилжүүлэгчийн нэр ТОП ГАН ДРИЛЛИНГ ХХК	Хүлээн авагчийн нэр ТАТВАРЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР	Гүйлгээний утга 3220702775173;78100235157;6268048;78100235157;88103993	Гүйлгээний өгөө 2022-08-02
	Хүлээн авагчийн банк		

Бүх эрх хуулиар хамгаалагдсан © Голомтбанк ХХК

Цахим гүйлгээний баримт

Хуульчийн лавлах дугаар: 120040601

Татсан өгөө: 2022-08-02 13:52

Шилжүүлэгчийн дансны дугаар	Хүлээн авагчийн дан	Гүйлгээний дүн	Гүйлгээний төлөв
8145101334 IBAN: MN03 0015 0001 4510 1334	1165117377 IBAN: MN03 0015 0011 6511 7377	24,161,552.00 MNT	Амжилттай
Шилжүүлэгчийн нэр ТОП ГАН ДРИЛЛИНГ ХХК	Хүлээн авагчийн нэр ТАТВАРЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР	Гүйлгээний утга 3220702775173;78100235157;6268048;78100235157;88103993	Гүйлгээний өгөө 2022-07-21
	Хүлээн авагчийн банк		

Бүх эрх хуулиар хамгаалагдсан © Голомтбанк ХХК

Татварын гүйлгээ

138682933 лавлах дугаартай гүйлгээ амжилттай хийгдлээ.

Гүйлгээний дугаар: 138682933

ШИЛЖҮҮЛЭГЧ

Банк	Голомт Банк
Харилцагчийн нэр	ТОП ГАН ДРИЛЛИНГ ХХК
Шилжүүлэгч данс	8145101334 MNT

ХҮЛЭЭН АВАГЧ

Банк	Голомт Банк
Хүлээн авагчийн нэр	ТАХ
Хүлээн авагч данс	1165117377 MNT

ГҮЙЛГЭЭНИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Дүн	12,080,777.00 MNT
Шинтгэл	Шинтгэлгүй
Гүйлгээний утга	3220702775173;78100235157;6268048;78100235157;88103993

Хавсралт 5 Усны төлбөр төлсөн баримт

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ
/Central inspection laboratory/
Улаанбаатар хот Баянзүрэг дүүрэг 2-р хороо Чингэлтэн сум
Утас: 78180075

**ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН
СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС**
/ Test result of accredited laboratory /

"МОНГОЛ – УС" ТӨҮГ
/MONGOL-US/

TL 092
MNS ISO 17025

Захиалагчийн нэр /Customer name/ : "Топ ган дрилинг" ХХК

Шинжилгээний тодорхойлолт <i>/Analysis type/</i>	Дээжний дугаар <i>/Test number/</i>	Дээжний хаяг, байршил <i>/Sample location/</i>	Уст цэгийн төрөл <i>/Type of water/</i>	
Цэвэр усны микробиологи	№702	Төв аймаг, Заамар сум	Гүний худаг	48°17'33 104°28'48

Дээжний хэмжээ <i>/Quantity of sample/</i>	Дээж хүлээн авсан огноо <i>/Receiving date/</i>	Шинжилсэн огноо <i>/Analyzing date/</i>	Хэвлэсэн огноо <i>/Printed date/</i>	Техникийн шаардлага <i>/Technical requirements/</i>
1.5 л / 1.5л /	2022.06.17	2022.06.17-06.23	2022.06.24	MNS 0900:2018

№	Шинжилсэн үзүүлэлт, хэмжих нэгж <i>/Parameters/</i>	Шинжилгээний аргын стандарт <i>/Test method/</i>	*ЗДХ <i>/Technical specification/</i>	Үр дүн <i>/Test result/</i>
1	Нийт нянгийн тоо- <i>/Total number of microorganisms/ Colony-Forming Unit, CFU</i>	MNS ISO 6222:1998	<100	70
2	Гэдэсний бүлгийн савханцар, халуунд тэсвэртэй гэдэсний бүлгийн савханцар <i>/Coliforms organisms, Thermotolerant coliform organisms and E.coli/</i>	MNS (ISO) 9308-2:1998	Илрэхгүй <i>Undetect</i>	Илрээгүй <i>Undetected</i>
3	Гэдэсний бүлгийн эмгэг төрөгч бичил биетэн- <i>Salmonella, Shigella</i> <i>/Pathogenic organisms- Salmonella, Shigella/</i>	MNS 6579-1:2020	Илрэхгүй <i>Undetect</i>	Илрээгүй <i>Undetected</i>
4	Сульфид задлагч анаэробыг - <i>Cl.perfringens</i> <i>/Sulfide-reducing anaerobes- Cl.perfringens/</i>	MNS 6461-1:1999	Илрэхгүй <i>Undetect</i>	Илрээгүй <i>Undetected</i>
5	Псевдомонас аэрогиноза- <i>Pseudomonas aeruginosa/</i>	MNS 6546:2015	Илрэхгүй <i>Undetect</i>	Илрээгүй <i>Undetected</i>

* ЗДХ- Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/ :
Микробиологич /Microbiologist/ ..... Д. Оюунтуяа /Oyuntuya.D/

Хянасан /Approved/ :
Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/ ..... Б. Хулагчин /Khulagchin B.MSc/

Хуудас/ page: 1/1

Энэхүү сорилтын дүн нь тухайн дээжний хувьд хүчинтэй. /The test result report is applicable to the sample/
Сорилтын лабораторийн зөвшөөрөлгүйгээр хуулбарлахыг хориглоно. /It is prohibited to reproduce the results without laboratory authorization/

Хавсралт 6 Гүний худгийн усны дээж /шүлтүүргүй/ шинжилгээ MNS 0900:2018 (6 сар)

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

TL 092
MNS ISO 17025

УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ
/Central inspection laboratory/

Улаанбаатар хот Баянгол дүүрэг 2-р хороо Чингэлзэн сум
Утас: 29130075

**ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН
СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС**
/ Test result of accredited laboratory /

"МОНГОЛ – УС" ТӨҮГ
/MONGOL-US/

Захиалагчийн нэр / Customer name /: "Топ Ган Дриллинг"

Шинжилгээний тодорхойлолт /Analysis type/	Дээжний дугаар /Test number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/	Уст цэгийн төрөл /Type of water/	
Цэвэр усны хими	№ 702	Төв аймаг, Заамар сум	Гүний худаг	48°17'33" 104°28'48"

Дээжний хэмжээ /Quantity of sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Receiving date/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага /Technical requirements/
1.5 л/ 1.5л	2022.06.17	2022.06.22	2022.06.23	MNS 0900:2018

№	Үзүүлэлт /Parameters/	Шинжлэх аргын стандарт /Test method/	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ /Technical specification/	Үр дүн / Test result/
1	pH-Усны орчин /Hydrogen ions/	MNS ISO 10523-2001	6.5-8.5	7.02
2	Цахилгаан дамжуулах чанар, мСм/см /Electrical conductivity/	MNS ISO 7888:1999	<1.0	0.58
3	Ерөнхий хатуулаг, мг-экв/л /Total hardness, mg-eq/L/	MNS ISO 6059:2005	<7.0	5.16
4	Кальци, (Ca ²⁺) мг/л /Calcium ion, mg/L/	MNS 1097:1970	<100.0	80.56
5	Магни, (Mg ²⁺) мг/л /Magnesium ion, mg/L/	MNS 1097:1970	<30.0	13.86
6	Карбонат, (CO ₃ ⁻) мг/л /Carbonate ion, mg/L/	MNS ISO 9963-1:2005	-	0.00
7	Хлорид, (Cl ⁻) мг/л /Chloride ion, mg/L/	MNS ISO 9297:2005	<350.0	23.40
8	Гидрокарбонат, (HCO ₃ ⁻) мг/л /Hydrocarbon ion, mg/L/	MNS ISO 9963-1:2005	-	280.60
9	Нитрит, (NO ₂ ⁻) мг/л /Nitrite ion, mg/L/	MNS 4431:2005	<1.0	0.00
10	Нитрат, (NO ₃ ⁻) мг/л /Nitrate ion, mg/L/	MNS ISO 7890-3:2001	<50.0	2.74
11	Темер, (Fe ³⁺) мг/л /Ferrum ion, mg/L/	MNS 4430:2005	<0.3	0.00
12	Сульфат, (SO ₄ ²⁻) мг/л /Sulfate ion, mg/L/	MNS 6271:2011	<500.0	54.37
13	Хуурай үлдэгдэл, мг/л /TDS, mg/L/	MNS 4423:1997	<1000.0	303.00
14	Натри +Кали, (Na ⁺ , K ⁺) мг/л /Sodium+Potassium ion, mg/L/	MNS 1097:1970	<200	29.37
15	Аммони, (NH ₄ ⁺) мг/л /Ammonia ion, mg/L/	MNS 1097:1970	<1.5	0.04

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Химич /Chemist/

Д. Урантэс /Urantes. D/

Хянасан /Approved/:

Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/

Б. Хулагчин /Khulagchin. B MSc/
Хуудас/ page: 1/1

Энэхүү сорилтын дүн нь тухайн дээжний хувьд хүчинтэй. The test result report is applicable to the sample/
Сорилтын лабораторийн зөвшөөрөлгүйгээр хуулбарлахыг хориглоно. It is prohibited to reproduce the results without laboratory authorization/

Хавсралт 7 Унд ахуйд хэрэглэж буй усны шинжилгээ дүн MNS 0900:2018 (6 сар)

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

TL 092
MNS ISO 17025

ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ
/Central inspection laboratory/

Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг 2-р хороо
Чингунжавын гудамж Утас: 70190075

СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС
/ Test result of accredited laboratory /

“МОНГОЛ – УС” ТӨҮГ
/MONGOL-US/

Захиалагчийн нэр /Customer name/: “Топ Ган Дриллинг” ХХК

Дээжний дугаар /Test number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/			Уст цэгийн төрөл /Type of water/
№ 703	Төв аймаг, Заамар сум, MV-0004411			Бохир нуурын ус
Дээжний тоо, хэмжээ /Quantity of the sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Date receipt/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага / Technical requirements/ MNS 4943:2015
1.5 л / 1.5 л	2022.06.17	2022.06.17-06.23	2022.06.24	Шинжлээний аргын стандарт /Test method/ MNS ISO 11885:2011 /СР/

№	Үзүүлэлт /Parameters/	ЗДХ /Technical specification/ мг/л	Үр дүн /Test result/	№	Үзүүлэлт /Parameters/	ЗДХ /Technical specification/ мг/л	Үр дүн /Test result/
1	Манган, (Mn) мг/л /Manganese, Mn, mg/L /	<0.5	0.0008	11	Хөнгөнцагаан, (Al), мг/л /Aluminum, Al, mg/L /	<0.5	0.0558
2	Никель, (Ni) мг/л /Nickel, Ni, mg/L /	<0.2	<0.005	12	Лити, (Li) мг/л /Lithium, Li, mg/L /	-	0.0032
3	Зэс, (Cu) мг/л /Copper, Cu, mg/L /	<1.0	<0.0003	13	Барий, (Ba) мг/л /Barium, Ba, mg/L /	<1.5	0.0027
4	Кадми, (Cd) мг/л /Cadmium, Cd, mg/L /	<0.03	<0.005	14	Мөнгө, (Ag) мг/л /Silver, S, mg/L /	-	<0.0001
5	Кобальт, (Co) мг/л /Cobalt, Co, mg/L /	<0.02	0.000	15	Бор, (B) мг/л /Bor, B, mg/L /	-	0.0125
6	Хар тугалга, Pb мг/л /Lead, Pb, mg/L /	<0.1	<0.0002	16	Галлий, (Ga) мг/л /Gallium, Ga, mg/L /	-	<0.001
7	Цайр, (Zn) мг/л /Zinc, Zn, mg/L /	<3.0	0.0006	17	Стронци, (Sr) мг/л /Strontium, Sr, mg/L /	<2.0	<0.005
8	Нийт хром (Cr) мг/л /Chromium, Cr, mg/L /	<0.3	<0.0002	18	Инди, (In) мг/л /Indium, In, mg/L /	-	0.220
9	Нийт төмөр (Fe) мг/л /Iron, Fe, mg/L /	<1.0	0.0488	19	Таллий, (Tl) мг/л /Tallium, Tl, mg/L /	-	<0.0009
10	Бисмут, (Bi) мг/л /Bismuth, Bi, mg/L /	<0.001	<0.0013	20	Ванади, (V) мг/л /Vanadium, V, mg/L /	<0.1	<0.005

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Химич /Chemist/ ..... Д. Урантэс / Urantes D /

Хянасан /Approved/:

Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/ ..... Б. Хулаачин / Khulagchin B MSc/

Хуудас 1/1

Энэхүү сорилтын дүн нь тухайн дээжийн хувьд хүчинтэй. /The test result report is applicable to the sample/
Сорилтын лабораторийн зөвшөөрөлгүйгээр хуулбарлахыг хориглоно. /It is prohibited to reproduce the results without laboratory authorization/

Хавсралт 8 Технологийн бохирын нуур дээж шинжилгээний дүн /6 сар/

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

TL 092
MNS ISO 17025

ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

/Central inspection laboratory/
Улаанбаатар хот Байсангол дүүрэг 2-р хороо
Чингунжийн гудамж Утас 76160075

"МОНГОЛ – УС" ТӨҮГ
/MONGOL-US/

СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС
/ Test result of accredited laboratory /

Захиалагчийн нэр /Customer name/: "Топ Ган Дриллинг" ХХК

Дээжний дугаар /Test number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/			Уст цэгийн төрөл /Type of water/
№ 704	Төв аймаг, Заамар сум, MV-0004411			Цэвэр нуурын ус
Дээжний тоо, хэмжээ /Quantity of the sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Date receipt/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага / Technical requirements/ MNS 4943:2015
1.5 л / 1.5 л /	2022.06.17	2022.06.17-06.23	2022.06.24	Шинжлэлийн аргын стандарт /Test method/ MNS ISO 11885:2011 /ICP/

№	Үзүүлэлт /Parameters/	ЗДХ /Technical specification/ мг/л	Үр дүн /Test result/	№	Үзүүлэлт /Parameters/	ЗДХ /Technical specification/ мг/л	Үр дүн /Test result/
1	Манган, (Mn) мг/л /Manganese, Mn, mg/L /	<0.5	<0.0001	11	Хөнгөнцагаан, (Al), мг/л /Aluminum, Al, mg/L /	<0.5	0.008
2	Никель, (Ni) мг/л /Nickel, Ni, mg/L /	<0.2	<0.005	12	Лити, (Li) мг/л /Lithium, Li, mg/L /	-	0.0026
3	Зэс, (Cu) мг/л /Copper, Cu, mg/L /	<1.0	<0.0007	13	Бари, (Ba) мг/л /Barium, Ba, mg/L /	<1.5	0.0031
4	Кадми, (Cd) мг/л /Cadmium, Cd, mg/L /	<0.03	<0.005	14	Мөнгө, (Ag) мг/л /Silver, S, mg/L /	-	<0.0001
5	Кобальт, (Co) мг/л /Cobalt, Co, mg/L /	<0.02	0.000	15	Бор, (B) мг/л /Bor, B, mg/L /	-	0.0143
6	Хар тугалга, Pb мг/л /Lead, Pb, mg/L /	<0.1	<0.0004	16	Галли, (Ga) мг/л /Gallium, Ga, mg/L /	-	<0.0004
7	Цайр, (Zn) мг/л /Zinc, Zn, mg/L /	<3.0	0.0006	17	Стронци, (Sr) мг/л /Strontium, Sr, mg/L /	<2.0	<0.005
8	Нийт хром (Cr) мг/л /Chromium, Cr, mg/L /	<0.3	<0.0002	18	Инди, (In) мг/л /Indium, In, mg/L /	-	0.244
9	Нийт төмөр (Fe) мг/л /Iron, Fe, mg/L /	<1.0	0.0004	19	Талли, (Tl) мг/л /Tallium, Tl, mg/L /	-	<0.0003
10	Бисмут, (Bi) мг/л /Bismuth, Bi, mg/L /	<0.001	<0.0001	20	Ванади, V мг/л /Vanadium, V, mg/L /	<0.1	<0.005

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/
Химич /Chemist/

Д. Урантас /Urantes D /

Хянасан /Approved/

Лабораторийн эрхлэгч / Head of laboratory/

Б. Хулаачин / Khulagchin B MSc/

Хуудас/1/

Энэхүү сорилтын дүн нь тухайн дээжний хувьд хүчинтэй. /The test result report is applicable to the sample/
Сорилтын лабораторийн зөвшөөрөлгүйгээр хуулбарлахыг хориглоно. It is prohibited to reproduce the results without laboratory authorization/

Хавсралт 9 Технологийн цэврийн нуур дээж шинжилгээний дүн /6 сар/

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohztli@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/ Ц-137-138
 Сорьцыг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : “Топ Ган Дриллинг” ХХК
 Сорьцыг авсан хүний нэр, албан тушаал : А.Чинтуул, 90996660
 Сорьцын тоо, төрөл : 1, ус
 Сорьцыг авсан огноо : 2022.08.25
 Сорьцын тодорхойлолт : Усны сорьц
 Шинжилгээний аргын стандарт **MNS ISO 6836:2020, MNS 6833:2020**
MNS ISO 7150-1:2006, MNS 6779:2019
MNS 6834:2020, MNS ISO 6878:2001
MNS 4430:2005, MNS 6272: 2011
 Шинжилсэн огноо : 2022.08.25-2022.09.05
 Хуудасны тоо : 1 /2
 Үр дүн : 1

Сорьцын нэр	Ж/Б мг/л	ПИЧ мг/л	NH ₄ -N мгN/л	NO ₂ -N мгN/л	NO ₃ -N мгN/л	PO ₄ мгP/л	Fe мг/л	F мг/л
Төв аймаг Заамар сум Худгийн ус (Филлтергүй)	0.8	0.5	илр	илр	3.72	0.006	илр	0.58
Шүүсэн ус	1.0	0.5	илр	илр	2.04	0.009	илр	0.38
MNS 0900:2018	-	-	1.5	1.0	50	3.5	0.3	0.7-1.5

Тайлбар: Ж/Б- Жинлэгдэгч бодис, ПИЧ-Перманганатын Исэлдэх Чанар, ИЛР-Илрээгүй

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн инженер:

П.Энхжингоо

Хянаж баталгаажуулсан инженер:

Б.Жавзандулам

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

Хавсралт 10 Худгийн ус болон филтергүй усны шинжилгээ дүн MNS 0900:2018 (8 сар)

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/ Ц-137-138
 Сорьцыг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : “Топ Ган Дриллинг” ХХК
 Сорьцыг авсан хүний нэр, албан тушаал : А.Чинтуул, 90996660
 Сорьцын тоо, төрөл : 1, ус
 Сорьцыг авсан огноо : 2022.08.25
 Сорьцын тодорхойлолт : Усны сорьц
 Шинжилгээний аргын стандарт : **MNS ISO 10523:2001, MNS ISO 7888:1999,
MNS 6271:2011, MNS 4424:2005, MNS 1097:1970**
 Шинжилсэн огноо : 2022.08.25-2022.09.05
 Хуудасны тоо : 2 /2
 Үр дүн : 1

Сорьцын нэр	pH	EC µS/cm	SO ₄ мг/л	Cl мг/л	Ca мг/л	Mg мг/л	Na+K мг/л	HCO ₃ мг/л	Эрд мг/л	Хат мг-экв/л
Төв аймаг Заамар сум Худгийн ус (Филлтергүй)	7.86	497	61.7	18.1	61.9	21.1	25.0	246	434	4.83
Шүүсэн ус	7.63	515	60.3	18.9	57.1	25.0	27.2	256	444	4.91
MNS 0900:2018	6.5-8.5	1000	500	350	100	30	-	-	-	7.0

Тайлбар: EC - цахилгаан дамжуулах чанар, Хат-Хатуулаг, Эрд-Эрдэсжилт

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн инженер: П.Энхжингоо

Хянаж баталгаажуулсан инженер: Б.Жавзандулам

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt1@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022 / Б-101-102

Сорьцыг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : “Топ Ган Дриллинг” ХХК

Сорьцыг авсан хүний нэр, албан тушаал : А.Чинтуул, 90996660

Сорьцын тоо, төрөл : 2, бохир ус

Сорьцыг авсан огноо : 2022.08.25

Сорьцын тодорхойлолт : Бохир усны сорьц

Шинжилгээний аргын стандарт : MNS ISO 10523:2001, MNS 6836 :2020
MNS ISO 6833:2020, MNS ISO 5815-1:2015
MNS ISO 7150-1:2006, MNS 4431:2005
MNS ISO 7890-3:2001, MNS ISO 6878:2001

Шинжилсэн огноо : 2022.08.25-2022.09.05

Хуудасны тоо : 1 /1

Үр дүн : 2

Сорьцын авсан цэг	pH	Ж/Б мг/л	ПИЧ мг/л	БХХ ₅ мг/л	NH ₄ мг/л	NO ₂ мг/л	NO ₃ мг/л	N _{нийт} мг/л	P _{зрд} мг/л
Төв аймаг Заамар сум Бохир нуур	7.77	6.4	2.1	1.28	0.06	0.012	1.31	1.38	0.028
Цэвэр нуур	7.86	2.0	2.1	1.60	0.03	0.009	1.62	1.66	0.081
MNS4943:2015	6-9	30	20	20	-	-	-	15	1.5

Тайлбар: Ж/Б- Жинлэгдэгч бодис, ХХХ- Химийн Хэрэгцээт Хүчилтөрөгч, БХХ₅- Биохимийн Хэрэгцээт Хүчилтөрөгч

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн инженер : П.Энхжингоо

Хянаж баталгаажуулсан инженер : Б.Жавзандулам

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

Хавсралт 11 Бохир болон цэврийн нуурны шинжилгээний дүн MNS 4943:2015 (8 сар)

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Нэгж талбарын дугаар: 4127041905
Улсын бүртгэлийн дугаар: Э-1415000078
Гэрчилгээний дугаар: 0000034522

ИРГЭН, ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДЭД ГАЗАР
ЭЗЭМШҮҮЛЭХ ГЭРЭЭ

2022 оны 1 сарын 25 өдөр № 04152-2022/00001 Төв аймаг/хот Заамар сум/дүүрэг

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

Монгол Улсын Газрын тухай хууль, Төв аймаг /нийслэл/-ийн Заамар дүүрэг /сум/-ын Засаг даргын 2022 оны 01 сарын 25-ны өдрийн 04152-А/09/2022 тоот шийдвэрийг үндэслэн газар эзэмшүүлэгчийг төлөөлж, Төв аймаг/хотын Заамар сум/дүүргийн Газрын албаны мэргэжилтэн Наран овогтой Ариунбаяр газар эзэмшигчийг төлөөлж Топ ган дринлинг ХХК-ны Захирал П.Ганболд нар энэхүү гэрээг байгуулав.

Хоёр. Гэрээний нөхцөл

2.1. Газар эзэмшигчид олгосон газрын нийт хэмжээ 2350216 м2
Үүнээс:

Нэгж талбарын төлөрхой хэсгийг эзэмших зориулалт	Тухайн зориулалтаар эзэмших газрын хэмжээ	Газар эзэмших хугацаа
Нөөц газар	2350216 м2	15 жил

2.2. Газар эзэмших эрхийг улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн буюу Улсын бүртгэлийн ерөнхий хуулийн 9.11-д заасан дундын мэдээллийн санд улсын бүртгэлийн дугаарыг оруулсан өдрөөс эхлэн хуульд заасны дагуу газрын төлбөрийг тооцож ногдуулна.

2.3. Газрын төлбөрийг нэхэмжлэхийн дагуу Татварын албанд тушаана. Газрын төлбөр төлөгч жилийн төлбөрийг тэнцүү хэмжээгээр хуваан улиралд ногдох төлбөрийг дараа сарын 20-ны өдрийн дотор төлөх бөгөөд дараа улирлуудын төлбөрийг урьдчилан төлж болно.

2.4. Эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр газрын суурь үнэлгээ, газрын үнэлгээний тойрог, зэрэглэл, бүс, газар эзэмших, ашиглах зориулалтын итгэлцүүр, төлбөрийн хувь, хэмжээ өөрчлөгдсөн тухай бүр уг өөрчлөлттэй холбогдуулан газрын төлбөрийг 30 хоногийн дотор шинэчлэн ногдуулна.

Гурав. Газар эзэмшигчийн эрх

3.1. Гэрээнд заасан зориулалтын дагуу уг газрыг эзэмших, ашиглах;

3.2. Газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгааг газар өмчлөгчөөс гаргуулж авах;

3.3. Газарт учирсан хохирлыг гэм буруутай этгээдээр тогтоосон журмын дагуу нөхөн төлүүлэх;

3.4. Газар эзэмшүүлэх тухай шийдвэр гаргасан этгээдийн зөвшөөрөлтэйгээр эрхийн гэрчилгээгээ бусдад шилжүүлэх, барьцаалах;

3.5. Газар эзэмшигч нь газар эзэмшүүлэх тухай шийдвэр гаргасан этгээдийн зөвшөөрөлтэйгээр тухайн газраа бүтдийг нь буюу зарим хэсгийг бусдад ашиглуулж болно.

3.6. Газрын тухай хууль тогтоомж, газар эзэмших гэрээнд заасан үүргээ зохих ёсоор биелүүлж ирсэн бол эрхийн гэрчилгээний хугацаа дуусахад уг газрыг үргэлжлүүлэн эзэмшихээр эрхийн гэрчилгээний хугацааг сунгуулах /Эрхийн гэрчилгээний хүчин төгөлдөр байх хугацаа дуусахаас 30-аас доошгүй хоногийн өмнө эзэмшигч нь хугацааг сунгуулах тухай хүсэлтээ тухайн шатны Засаг даргад гаргах/;

3.7. Газар эзэмших эрхийн гэрчилгээ хүчингүй болсон тохиолдолд эрхийн гэрчилгээг хүчингүй болгосон Засаг даргын шийдвэрийг эрхийн гэрчилгээ эзэмшигч болон барьцаанд авсан этгээд нь хууль бус гэж үзвэл тухайн шийдвэр гарсан өдрөөс хойш ажлын 10 өдрийн дотор шүүхэд гомдол гаргах эрхтэй.

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

№.Банк үйлчилгээний 11210-08

ТӨЛБӨРИЙН БАРИМТ TRANSFER OF FUNDS

ХАСБАНК

Салбар ТООЦООНЫ ТӨВ 100	Он Year 2022	Сар MM 07	Өдөр DD 29	Мөнгөний нэгж Currency MNT	Балан буцаар Non cash ☐ Балнаар Cash ☐
ХЭНДЭС НОСОН	Нэр Customer name Балдандорж ГАНЧИМЭГ		Төлбөрийн зориулалт Details of payment 1220700039467, Топ ган дриллинг, 95909586, Балдандорж ГАНЧИМЭГ		
	Дансны дугаар Account № 3004962837				
Дүн Amount	7,540,493.00	Бичиглэл Remark	долоон сая тавин зуун долоон мянга дөрвөн зуун ерэн гурван төгрөг		
ХЭНД ТӨ	Нэр Customer name Тө.Зө Газрын төлбөр	Гарын үсэг Signature	Taxa Stamp		
	Банк Beneficiary's bank Төрийн сан	1-p 1st Б.Ганшир 95909586	1220700039467 7540493.00		
	Дансны дугаар Account № 100141300943	2-p 2nd			
Үйлчилгээний хурвиаж Service charge					
Гүйлгээ хийсэн Төлөгч VCSR90 23	Огноо Date	1269048 Хянасан Checked by			

Хавсралт 13 Газрын төлбөр төлсөн баримт

ДҮЙЦҮҮЛЭН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ ХҮЛЭЭЛЦЭХ АКТ

2022 он 09 сар 08 өдөр

“ТОП ГАН ДРИЛЛИНГ” ХХК нь 2022 онд дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд орон нутгаас тогтоож өгсөн газарт техникийн нөхөн сэргээлтийн ажил хийхээр төлөвлөсөний дагуу 9.84 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлтийг хийж гүйцэтгэн хүлээлгэн өгөв.

Хавсралтаар техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн талбайн зураг хавсаргав.

Хүлээлгэн өгсөн: Төлөвлөлтийн инженер

БО-ны мэргэжилтэн

Хүлээн авсан: БОХУ-ын улсын байцаагч

/Л.Чинзориг/

/Н.Гончигмаа/

/Г.Ган-Очир/

Хавсралт 14 Дүйцүүлэн нөхөн сэргээлт хийсэн талбай хүлээлцсэн акт

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

ХасБанк мөнгө № 11316-08

100900013406 TC
= 9,210,000 -
MV-084411

ХАСБАНК

ТӨЛБӨРИЙН БАРИМТ TRANSFER OF FUNDS

Салбар/Төв Тооцооны төв 190	Он Year 2022	Сар MM 02	Өдөр DD 08	Мөнгөний нэгж Currency MNT	Бэлэн бусаар Non cash ☒ Бэлнээр Cash ☐
ХЭНЭЭС FROM	Нэр Customer name Теллерийн бэлэн гүйлгээг дамжуулах түр данс			Төлбөрийн зориулалт Details of payment	
	Дансны дугаар Account № 69980001			MV 084411 ТӨП ГАН ДРИЛЛИНГ ХХК ВО НӨХӨН СЭРГЭЭХ БАРЬЦАА	
Дүн Amount	9,200,000.00		Бичгээр In writing есөн сая хоёр зуун мянган төгрөг		
ХЭНД TO	Нэр Customer name БО нөхөн сэргээх баталгаа			Гарын үсэг Signature	Тамга Stamp
	Банк Beneficiary's bank Төрийн сан			1-p 1st	
	Дансны дугаар Account № 100900013406			2-p 2nd	
Үйлчилгээний хураамж Service charge					
Гүйлгээ хийсэн Төлөв VCSR90_15	Огноо Date 22.02.2022			Хянасан Checked by	

Хавсралт 15 Нөхөн сэргээлтийн барьцаа төлбөр төлсөн баримт

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

ХАНЛАБ ХХК
Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг, 17-р хороо, Богд Жавзандамба гудамж 34/6 тоот, Хан Рашан компанийн байр
Утас: 70109968, 99995316
<http://www.khanlab.mn>

ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИЙН ШИНЖЛЭГЭЭНИЙ ДҮН

ЗАХИАЛГА №: 2021/959-1
 ЗАХИАЛАГЧИЙН НЭР: **ЗААМАР ГОУЛД ХХК**
 ДЭЭЖЛЭЛТ ХИЙСЭН ГАЗАР: Төв аймаг, Заамар сум, Цагаан чулуут, МУ-012439, МУ-000213, солбицол-48°17'53", 104°33'46"
 ДЭЭЖЛЭСЭН ОГНОО: 2021.05.17

ДЭЭЖИЙН ТӨРӨЛ, ТОО: Хорс, 1

№	ЛАБОРАТОРИЙН ДУГААР	ДЭЭЖИЙН ДУГААР	ДЭЭЖИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ	ЭЛЕМЕНТ, %								ЭЛЕМЕНТ, мг/кг			
				Al*	Ca	Mg	K	Fe _{total}	As	Ba*	Be	Bi	Cd		
1	Л-13108	Засварын талбай	Хорс	6.23	2.93	1.19	1.84	4.98	28.88	430.2	<5.0	<10.0	<1.0		
				MNS5850:2019								20.00			

№	ЛАБОРАТОРИЙН ДУГААР	ДЭЭЖИЙН ДУГААР	ДЭЭЖИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ	ЭЛЕМЕНТ, мг/кг						ЭЛЕМЕНТ, мг/кг			
				Co	Cr	Cu	La	Li	Mn*	Mo	Ni	P	Pb
1	Л-13108	Засварын талбай	Хорс	24.31	98.46	40.52	16.21	41.01	898.8	<5.0	46.93	676.5	15.04
				50.00						150.0			

№	ЛАБОРАТОРИЙН ДУГААР	ДЭЭЖИЙН ДУГААР	ДЭЭЖИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ	ЭЛЕМЕНТ, мг/кг						ЭЛЕМЕНТ, мг/кг			
				Sb	Se	Sr*	Ti	V	Y	Zn	Zr*		
1	Л-13108	Засварын талбай	Хорс	<10.0	6.04	204.9	4388	126.8	20.73	95.06	70.85	-	
				10.00						150.0			

Дэд захирал:
 С.Туул, PhD

Тайлбар: *Бурин талбайгүй, Өдгөө тооцогдсон

Хамтран ажлалсан таньд талархлаа.

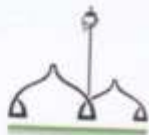
Хууцаж боловсруулалт: хийгээгүй
 Хуудасны тоо: 1

Хууцаж 1-1

Хавсралт 1 Засварын талбай дахь хөрсний дээжний шинжилгээний дүн /5 сар/

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**ХӨРС СУДЛАЛЫН
ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ**

Дугаар: 22/2466

ИНЖЕНЕР ГЕОДЕЗИ ХХК

Утас/Факс 77278899, 77288899

E-mail: soil_lab@geo-mongol.mn

Дээж авсан огноо: 2022 он 06 сарын 17

Шинжилгээ хийсэн огноо: 2022 он 06 сарын 20-21

Дээж авсан газрын нэр: Төв аймаг, Заамар сум, MV-004411

Координат: 48°17'52" 104°24'24"

Дээж шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: “Топ ган дрилинг” ХХК

Харилцах утас: 80108001, 90996660

Хөрсний химийн задлан шинжилгээний дүн

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	pH	Давс, %	ЦДЧ, dsm	Ялзмаг, %	CaCO ₂ , %	Шингээгдсэн суурьд мг-жа/100 гр		Шим тэжээлийн элементүүд мг/ 100 гр	
									Ca	Mg	P ₂ O ₅	K ₂ O
0	1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13
1	22/5216	Шимт хөрсний овоолго	-	8.87	0.10	0.210	2.55	0.64	12.3	4.9	3.5	17

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	Механик ширхэгүүд %, ширхэгийн хэмжээ, мм						
				1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
1	22/5216	Шимт хөрсний овоолго	-	14.4	44.4	22.9	5.9	8.7	3.7	18.3

Жич: Энэхүү шинжилгээний харуу нь тухайн цэгийн дээжэнд хамаарах ба хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.

Шинжилгээ хийсэн арга стандарт:

(MNS 3310:1991, MNS ISO 10390:2001, MNS 6824:2020)

Лабораторийн эрхлэгч:

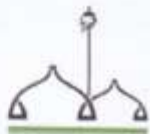
Л. Цагаандархи /MS.c/

Задлан шинжээч:

Х.Жаргалмаа

Хавсралт 16 Шимт хөрсний дээж шинжилгээний дүн /6 сар/

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМ1Н НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**ХӨРС СУДЛАЛЫН
ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ**

ИНЖЕНЕР ГЕОДЕЗИ ХХК

Утас/Факс 77278899, 77288899

E-mail: soil_lab@geo-mongol.mn

Дугаар: 22/3232

Дээж авсан огноо: 2022 он 08 сарын 25

Шинжилгээ хийсэн огноо: 2022 он 08 сарын 29-30

Дээж авсан газрын нэр: Төв аймаг, Заамар сум, MV-004411

Координат: -

Дээж шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Тод ган дриллинг" ХХК

Харилцах утас: 80108001, 90996660

Хөрсний химийн задлан шинжилгээний дүн

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	pH	Давс, %	ЦДЧ, dsm	Ялзмаг, %	CaCO ₂ , %	Шингээгдсэн суурьд мг-экв/100 гр		Шим тэжээлийн элементүүд мг/100 гр	
									Ca	Mg	P ₂ O ₅	K ₂ O
0	1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13
1	22/6422	Шимт хөрс	-	8.68	0.07	0.168	2.36	0.64	11.3	9.8	2.0	38
2	22/6423	Биологийн Н/С хийсэн талбай-2	-	8.72	0.09	0.207	1.09	2.08	6.1	5.8	1.9	22
3	22/6424	Биологийн Н/С хийсэн талбай-1	-	8.06	0.05	0.112	3.06	0.16	13.9	3.0	3.1	53

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	Механик ширхэгүүд %, ширхэгийн хэмжээ, мм						
				1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
1	22/6422	Шимт хөрс	-	14.8	38.0	29.0	5.6	7.0	5.5	18.2
2	22/6423	Биологийн Н/С хийсэн талбай-2	-	11.1	33.0	33.5	0.8	8.6	13.0	22.4
3	22/6424	Биологийн Н/С хийсэн талбай-1	-	3.8	55.9	21.3	3.8	7.2	8.1	19.1

Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжинд хамаарах ба хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.

Шинжилгээ хийсэн арга стандарт:

(MNS 3310:1991, MNS ISO 10390:2001, MNS 6824:2020)

Лабораторын эрхлэгч:

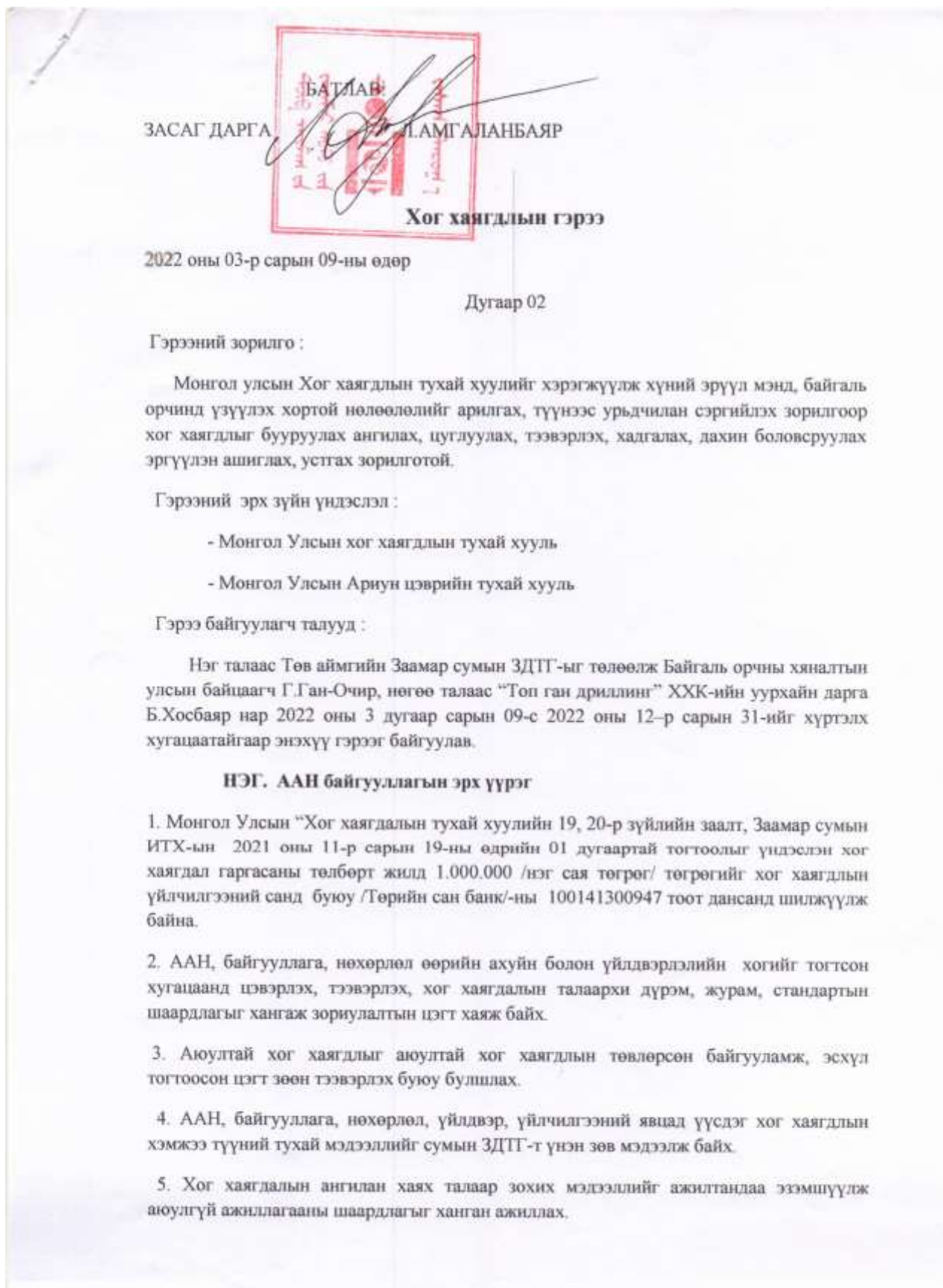
Л.Цагаандархи /MS.c/

Задлан шинжээч:

Х.Жаргалмаа

Хавсралт 17 Шимт хөрс болон нөхөн сэргээлтийн талбайн хөрсний шинжилгээ дүн (8 Сар)

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хавсралт 18 Хог хаягдал гэрээ

ХОЁР.Сумын ЗДТГ-н эрх үүрэг

1. Монгол Улсын хог хаягдалын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийг үндэслэн ААН, нөхөрлөл, байгууллагаас хог хаягдал гаргасан төлбөр нэхэмжилж авна.

2. Хуулиар олгосон эрхийн дагуу ААН, байгууллага өөрийн Ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хог хаягдалын хэмжээ түүний талаар өгч буй мэдээлэл, орчны ариун цэврийн байдалд хяналт тавьж шаардлага тавих эрхтэй.

3. Хог хаягдалыг ил асгах, орчин тойрныг бохирдуулах, ариун цэврийн шаардлага хангаагүй нөхцөлд эрүүгийн харицлага хүлээлгэхээргүй бол “Зөрчлийн тухай” хуулийн дагуу хуулийн хариуцлага хүлээлгэнэ.

Гурав.Бусад

1. Монгол улсын хог хаягдлын тухай хуульд өөрчлөлт орсон тохиолдолд төлбөрийн хэмжээг харилцан тохиролцож гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулна.

Гэрээ байгуулсан:

Төв аймаг Заамар сумын
БОХУ-ын байцаагч

 Т.Ган-Очир

“Топ ган дриллинг” ХХК-ийн
уурхайн дарга

 Б.Хосбаяр

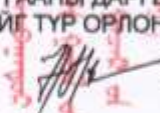

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Хавсралт 19 Хог хаягдлын төлбөр төлсөн баримт

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

<p>БАТЛАВ ТУУЛ ГОЛЫН САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГААНЫ ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ</p> <p> Д.НЯМДОРЖ</p> <p>2022 оны 06 дугаар сарын УЖА0053</p>	<p>БАТЛАВ “ТОП ГАН ДРИЛЛИНГ” ХХК-Н ЗАХИРАЛ</p> <p> П.ГАНБОЛД</p> <p>2022 оны 06 дугаар сарын</p>
<p>ХАЯГДАЛ УСЫГ БАЙГАЛЬД ШУУД НИЙЛҮҮЛЖ БАЙГАА ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДТЭЙ БАЙГУУЛАХ УС БОХИРДУУЛСНЫ ТӨЛБӨРИЙН ГЭРЭЭ</p>	
Дугаар ХУТ 22/05	Улаанбаатар хот
<p>Нэг: Ерөнхий зүйл</p>	
<p>Усны тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2 дахь хэсэгт заасны дагуу “Усны газар”-ын гаргасан 2022 оны 06-р сарын 08-ны өдрийн 66 дугаартай хаягдал усны дүгнэлт, Туул голын сав газрын захиргаанаас олгосон 2022 оны 06-р сарын 10-ний өдрийн 22/04 дугаартай ус хаях, зайлуулах зөвшөөрлийг үндэслэн нэг талаас ус ашиглуулагчийг төлөөлж Туул голын сав газрын захиргааны Усны чанар, экологийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн Б.Цэнгэлмаа, нөгөө талаас ус бохирдуулагчийг төлөөлж Төв аймгийн Заамар суманд байрлах 9011720069 тоот улсын бүртгэлийн гэрчилгээ, 6268048 регистрийн дугаартай “Тод ган дриллинг” ХХК-ийн менежер О.Ганчимэг нар ус ашиглах талаар харилцан тохиролцож энэхүү гэрээг 1 /Нэг/ жилийн хугацаатай байгуулав.</p>	
<p>Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл</p>	
<p>2.1. Ус бохирдуулагч нь хаягдал усыг “Хүрээлэн буй орчин, Усны чанар, Хаягдал ус, Ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015” стандартын норматив шаардлагад нийцүүлэн байгальд шууд нийлүүлнэ.</p>	
<p>2.2. Ус бохирдуулагч нь Усны тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.1 дэх хэсэгт заасны дагуу хаягдал усны чанарыг энэхүү гэрээний 2.1-д заасан стандартын норматив шаардлагад нийцүүлсэн тохиолдолд ус бохирдуулсны төлбөр, стандартын норматив шаардлагад нийцүүлээгүй тохиолдолд ус бохирдуулсны нөхөн төлбөрийг хаягдал усанд агуулагдах бохирдуулах бодисын хэмжээнээс хамааран 2-5 дахин шатлан өсгөх хэлбэрээр тооцож төлнө.</p>	
<p>2.2.1. Ус бохирдуулагч нь хаягдал усны дүгнэлтээр тогтоосон ус бохирдуулсны төлбөр болох нийт 597300.00 /таван зуун ерэн долоон мянга гурван зуу/ төгрөгийг Төв аймгийн Татварын хэлтсийн дансанд гэрээний 2.3-т заасан хугацаанд төлнө.</p>	
<p>2.3. Төлбөр төлөгч нь Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.1 дэх хэсэгт заасны дагуу хаягдал дахь бохирдуулах бодист ногдох төлбөрийг дараа сарын 20-ны өдрийн дотор үндсэн бүртгэлтэй харьяалах Татварын албанд төлнө.</p>	
<p>2.4. Ус бохирдуулагч нь дараах мэдээллийг улирал тутам Сав газрын захиргаа, харьяалах Татварын албанд хүргүүлнэ. Үүнд:</p>	
<p>2.4.1. Хаягдал ус нийлүүлдэг хүн, хуулийн этгээдийн нэр;</p>	
<p>2.4.2. Цэвэрлэх байгууламж болон зөөврийн машинаар байгальд хаясан хаягдал усны хэмжээ;</p>	
<p>2.4.3. Байгальд нийлүүлсэн хаягдал усны хэмжээ;</p>	
<p>2.4.4. Хаягдал усанд байгаль орчны итгэмжлэгдсэн лабораториор хийлгэсэн шинжилгээний дүн;</p>	
<p>2.4.5. Бохирдуулах бодисын ялгарал, шилжилтийн системд усны бохирдлын мэдээллийг бүртгүүлнэ;</p>	
<p>2.4.6. Ус бохирдуулсны төлбөр төлсөн тайлан.</p>	
<p>2.4.7. 2.4.1-ээс 2.4.4-т заасан мэдээллийг Tuul.info20@gmail.com цахим хаягаар ирүүлнэ.</p>	
<p>Гурав. Ус ашиглуулагчийн эрх, үүрэг</p>	
<p>3.1. Ус бохирдуулагчийг мэдээ, мэдээлэл, удирдлагаар хангаж, хяналт тавина.</p>	

Хавсралт 20 Хаягдал усны гэрээ

3.2. Усны тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.8 дэхь хэсэгт заасны дагуу Сав газрын газрын захиргааны дүгнэлтийг үндэслэн Усны тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1.4 дэх заалтад заасны дагуу сум, дүүргийн Засаг дарга нь нутаг дэвсгэртээ хаягдал ус зайлуулах цэг тогтооно.

3.3. Сав газрын захиргаа болон сум, дүүргийн Засаг дарга нь хаягдал усыг энэхүү гэрээний 2.1-д заасан стандартын норматив шаардлагад нийцүүлэн цэвэрлэсэн, дахин ашигласан ус бохирдуулагчийг ус бохирдуулсны төлбөрөөс хөнгөлөх, чөлөөлөх жагсаалтыг гаргана.

3.4. Сав газрын захиргаа, сум, дүүргийн Засаг дарга нь хаягдал ус хаях, зайлуулах шаардлагыг зөрчсөн ус бохирдуулагчийн хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрлийг цуцална.

Дөрөв. Ус бохирдуулагчийн эрх, үүрэг

4.1. Ус бохирдуулагч нь Сав газрын захиргаанаас мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө авах, хаягдал ус хаях, зайлуулах цэг тогтоолгох, ногдуулсан ус бохирдуулсны төлбөр болон нөхөн төлбөрийн хэмжээг үндэслэлгүй гэж үзвэл дээд шатны байгууллагад гомдол гаргах эрхтэй.

4.2. Ус бохирдуулагч нь үйл ажиллагаандаа холбогдох хууль, тогтоомж, дүрэм, журам, стандарт, норм норматив, ТЭЗҮ, зураг төсөл, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг мөрдөж ажиллана.

4.3. Ус бохирдуулагч нь хаягдал усны эзлэхүүнийг тодорхойлох хэмжих хэрэгсэл (тоолуур)-ийг “Ус ашиглалт хэрэглээг тоолууржуулах журам”-д заасны дагуу хаягдал усны шугамын гаргалгаан дээр суурилуулах тоолуур нь гаргалгааны шугамын голчтой адил байх бөгөөд мэдрэгчийн хийц нь хаягдал усны найрлагаас хамааран өөрчлөгдөх, эвдрэх, гэмтэх зэрэг эрсдэлээс хамгаалагдсан эд ангиар хийгдсэн байх шаардлагад нийцүүлэн суурилуулна.

Тав. Бусад

5.1. Хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрөл нь энэхүү гэрээний салшгүй хэсэг байна.

5.2. Ус бохирдуулагч нь ус бохирдуулсны төлбөр, нөхөн төлбөрийг хугацаанд нь төлөөгүй бол Зөрчлийн тухай хуулийн дагуу хариуцлага хүлээнэ.

5.3. Энэхүү гэрээг сунгах, дуусгавар болгох, хүчингүй болгохтой холбоотой асуудлыг 2 тал харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр шийдвэрлэнэ.

5.4. Энэхүү гэрээтэй холбогдон гарсан аливаа маргааныг эвийн журмаар шийдвэрлэхийг эрмэлзэх бөгөөд эс тохиролцвол иргэний журмаар шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

Зургаа. Давагдашгүй хүчин зүйл

6.1. Ус бохирдуулагч нь давагдашгүй хүчин зүйл (газар хөдлөлт, үер, гал түймэр, хар салхи, халдварт өвчний тархалт болон байгалийн бусад аюулт үзэгдэл, ажил хаялт) –ийн нөхцөл байдлын улмаас гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх боломжгүй болсон тохиолдолд гэрээний хариуцлагаас /нөхөн төлбөр, торгууль/ чөлөөлөгдөх үндэслэл болно.

6.2. Ус бохирдуулагч нь давагдашгүй хүчин зүйл бий болсныг нотолно.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

УС АШИГЛУУЛАГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:
Мэдээлэл, хяналт шалгалтыг зохицуулах
албаны дарга

Б.ОЮУНБОЛД

Мэдээлэл, хяналт шалгалтыг зохицуулах
албаны ахлах мэргэжилтэн

Б.ДУЛМАА

Мэдээлэл, хяналт шалгалтыг зохицуулах
албаны мэргэжилтэн

Б.ЦЭНГЭЛМАА

Хаяг: Улаанбаатар хот-16050, БГД,
2-р хороо, Чингүнжавын гудамж,
Туул голын сав газрын захиргааны
байр, 203 тоот өрөө.
Харилцах утас: 7000-3716, 7000-3714.

УС БОХИРДУУЛАГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:
“Тод ган дриллинг” ХХК-ийн
менежер

О.ГАНЧИМЭГ

Хаяг: Улаанбаатар хот, Хан уул
дүүрэг, 15-р хороо, Ганди гудамж,
MSN building, 604
Харилцах утас: 99771414

ТУУЛ ГОЛЫН
САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГАА
2022.05.08

ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд,
Барилга, хот байгуулалтын сайдын
2019 оны 11 дүгээр сарын 22-ны өдрийн
А/719/189 дүгээр тушаалын хавсралт

**ХАЯГДАЛ УС ХАЯХ, ЗАЙЛУУЛАХ
ЗӨВШӨӨРӨЛ**

Дугаар: 22/04

УСНЫ ГАЗАР
/ Дүгнэлт гаргасан байгууллага / .....-ын гаргасан
20... оны ... дугаар сарын ...-ны өдрийн хаягдал ус хаях, зайлуулах ..... тоот
22 06 08 66

дүгнэлтийг үндэслэн **Төв** аймаг/нийслэл **Заамар** сум/дүүргийн **MV-004411 тусгай зөвшөөрөлтэй талбайд** байршилтай
/ хаяг /
Алтны шороон ордын үйлдвэрлэлийн
/ үйл ажиллагааны чиглэл /
чиглэлээр хаягдал ус гаргаж байгаа **"ТОП ГАН ДРИЛЛИНГ" ХХК** -Д
/ хүн, хуулийн этгээдийн нэр /
Төв аймаг/нийслэл, **Заамар** сум/дүүргийн

48°18'51.80", 104°26'56.74" байршилтай хаягдал
ус зайлуулах цэг буюу хүрээлэн буй орчинд болон төвлөрсөн бохир усны
шугамд **жилд 13.6** мян.м³ хаягдал усыг "Хүрээлэн байгаа
орчин, Усны чанар, хаягдал ус, ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015",
"Хүрээлэн байгаа орчин, усны чанар, Ариутгах татуургын сүлжээнд
нийлүүлэх хаягдал ус, ерөнхий шаардлага MNS 6561:2015" стандартгаар
тогтоосон норматив шаардлагад нийцүүлэн хаях, зайлуулах зөвшөөрлийг
/ аль нь болохыг доогуур нь зурах /
нэг жилийн хугацаагаар олгож, ус бохирдуулсны төлбөрийн гэрээ болон
дүгнэлтийг зөрчөөгүй тохиолдолд зөвшөөрлийг жил бүр сунгагдсанд тооцно.
Хаягдал усны хэмжээ болон хаягдал ус зайлуулах цэг, төвлөрсөн бохир усны
шугамын байршил өөрчлөгдсөн тохиолдолд тухай бүр шинээр зөвшөөрөл олгоно.

ТУУЛ ГОЛЫН САВ Зөвшөөрлийн бичиг олгосон:
ГАЗРЫН ЗАХИРГААНЫ ДАРГА / Дарын үсэг /
/ Зөвшөөрөл олгосон байгууллага /
Тамга **22 06 10**
20... оны ...-р сарын ...-ны өдөр

Д.НЯМДОРЖ
/ Гарын үсгийн тайлал /

Хавсралт 21 Хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрөл

**ТӨВ АЙМГИЙН ЗААМАР СУМ1Н НУТАГТ ОРШИХ “АР НАЙМГАН”-ЫН АЛТНЫ ГҮНИЙ
ДАРАГДМАЛ ШОРООН ОРДЫН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Хавсралт 22 Хаягдал ус гэрээний төлбөр төлсөн баримт

ТОП ГАН ДРИЛЛИНГ ХХК

БУЛГИЙН ЭХ ХАМГААЛАЛТЫН АЖИЛ ХҮЛЭЭЛЦЭХ АКТ

2022 он 09 сар 19 өдөр

“ТОП ГАН ДРИЛЛИНГ” ХХК нь 2022 оны ус ашиглах гэрээнд тусгагдсаны дагуу мөн нийгмийн хариулагын хүрээнд усны эх үүсвэрийг хамгаалах, усны нөөц хомсдох бохирдохоос сэргийлэн орон нутгийн байгаль хамгаалагчаас санал авч сэргээн засварлах шаардлагатай Ар уртын булгийн эхийг хашаалан, хамгаалах ажлыг хийж гүйцэтгэн хүлээлгэн өгөв.

Хавсралтаар булаг тохижуулалт хийсэн талбайн зураг хавсаргав.

Хүлээлгэн өгсөн: УТ хариуцсан дарга

/Б.Одбаатар/

БО-ны мэргэжилтэн

/Н.Гончигмаа/

Хүлээн авсан: Заамар сум байгаль хамгаалагч

/С.Цэнд-Аюуш/

Тосон сумын багийн дарга

/А.Урангуа/

Багийн иргэдийн төлөөлөл

/Г.Хишигдэмбэрэл/

Хавсралт 23 Булгийн эх хамгаалалтын ажил хүлээлцсэн акт